

**STUDIUM
UWARUNKWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY RACIĄŻEK**

Raciążek 2004 r.

**Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania
Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku**

SPIS TREŚCI:

1.	ZAGADNIENIA WPROWADZAJĄCE.....	6
1.1.	Podstawa opracowania	7
1.2.	Przedmiot studium.....	7
1.3.	Cel i zadania studium	8
1.4.	Tok pracy i treści studium.....	9
1.5.	Forma opracowania	9
1.6.	Dokumentacja merytoryczna.....	10
1.7.	Tok formalno-prawny	10
2.	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	12
2.1.	Uwarunkowania zewnętrzne	13
2.2.	Uwarunkowania wewnętrzne	17
2.3.	Obszary problemowe i wybrane problemy	21
3.	CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	24
4.	Koncepcja zagospodarowania przestrzennego.....	29
5.	Zasady zagospodarowania przestrzennego.....	32
6.	Kierunki zagospodarowania przestrzennego.....	36
6.1.	Kierunki rozwoju sieci osadniczej	37
6.2.	Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego	39
6.3.	Kierunki zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej	40
6.4.	Kierunki kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	41
6.5.	Kierunki rozwoju turystyki	41
6.6.	Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego	42
6.7.	Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej	45
7.	STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	50
7.1.	Strefa osadnicza.....	54
7.2.	Strefa przyrodnicza i kulturowa	58
7.2.1.	Strefa przyrodnicza i kulturowa polityki ponadlokalnej	59
7.2.2.	Strefa przyrodnicza i kulturowa polityki wewnętrznej	65
7.3.	Strefa rolna i leśna.....	69
7.4.	Strefy problemowe do przekształceń	71
8.	OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA.....	76
9.	WYKAZ OBSZARÓW ROZMIESZCZENIA INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM I LOKALNYM (do realizacji w pierwszej kolejności).....	77
10.	INSTRUMENTY REALIZACJI POLITYKI PRZESTRZENNEJ.....	79
10.1.	Miejscowe plany	79
10.2.	Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów	81
10.3.	Programy, opracowania specjalistyczne	82
10.4.	Strategiczne kierunki działań	83
11.	MONITORING GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ.....	85
12.	Załączniki tabelaryczne	87

WYKAZ ZAŁĄCZNIKÓW TABELARYCZNYCH:

Tabela 1. Wybrane elementy sieci osadniczej

Tabela 2. Wykaz stanowisk archeologicznych

Tabela 2a Pozostałe obiekty o wartościach kulturowych znajdujące się w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków

Tabela 3. Wykaz dróg gminnych

SPIS RYSUNKÓW ZAŁĄCZONYCH ODRĘBNI:

Gmina Raciążek – Uwarunkowania zagospodarowania,

Gmina Raciążek – Kierunki zagospodarowania,

Gmina Raciążek – Infrastruktura techniczna.

PRZEDSTAWICIELE WŁADZ SAMORZĄDOWYCH:

Przewodniczący Rady Gminy: Stanisław Augustyniak

Wiceprzewodniczący: Renata Pietrusińska

PRZEDSTAWICIELE URZĘDU GMINY – stała współpraca:

Wójt Gminy: Wiesław Iwiński

Sekretarz Urzędu Gminy: Wiesława Słowińska

Inspektor ds. rolnictwa gospodarki

komunalnej gruntami: Barbara Modrzejewska

Kierownik Referatu infrastruktury

technicznej: Piotr Zabłocki

Skarbnik: Hanna Nowakowska

ZESPÓŁ PROJEKTOWY:

Główny Projektant:

mgr Bogumiła Germanowska
Członek Póln.Okr. Izby Urb.
nr wpisu G-097/2002

Opracowanie ekofizjograficzne:

mgr Bogumiła Germanowska
mgr Mariusz Leszczyński

Zagadnienia demograficzno - społeczne:

mgr Jolanta Oszajc
mgr Katarzyna Podlaska-Krzywiec

Zagadnienia gospodarczo-ekonomiczne:

mgr inż. Alicja Dworzańska
mgr Jolanta Oszajc

Zagadnienia techniczne:

mgr inż. Wiera Kulczyńska
inż. Henryk Nencka
tech. bud. Janina Kalinowska

**Zagadnienia gospodarki przestrzennej
wraz z inwentaryzacją urbanistyczną:**

mgr Katarzyna Podlaska-Krzywiec
tech. Jolanta Sochocka
tech. bud. Maria Spytkowska

Grafika komputerowa:

mgr Mariusz Leszczyński
tech. bud. Anna Majewska
tech. Jolanta Sochocka
tech. Grażyna Wawrzonkowska

koordynacja: mgr E. Birek

Opracowanie komputerowe tekstów:

mgr Mariusz Leszczyński
tech. Jolanta Sochocka

Dyrektor Biura:

mgr inż. arch. Bogusław Stroszejn

1. ZAGADNIENIA WPROWADZAJĄCE

1.1. Podstawa opracowania

Ustawa z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80 z 2003 r. poz. 717 ze zmianami),

Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2002r. Nr 142 poz. 1591 ze zm.),

Uchwała Nr IX/52/2003 Rady Gminy Raciążek z dnia 05 listopada 2003 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raciążek” (powtórzono procedurę wg ustawy z 2003r.),

Umowa nr 1/2003 z dnia 17.03.2003r. wraz z aneksem zawarta pomiędzy Wójtem Gminy Raciążek a Kujawsko-Pomorskim Biurem Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku w sprawie wykonania projektu „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Raciążek”.

1.2. Przedmiot studium

Przedmiotem opracowania jest obszar gminy Raciążek w granicach administracyjnych – najmniejsza gmina w Polsce. Powierzchnia gminy wynosi 3289 ha, w tym użytki rolne 2761 ha (83,9%), trwałe użytki zielone – 173 ha (5,3%), lasy – 143 ha (4,3%). Liczba sołectw – 8, liczba ludności - 2903 osoby (2002r.), z czego wieś gminna liczy 1600 mieszkańców, tj. 54,4 % ludności gminy. Średnia gęstość zaludnienia w gminie - 89 osób/1km², przy 222 osobach/1km² we wsi Raciążek.

Gmina położona jest w południowej części województwa kujawsko - pomorskiego i we wschodniej części powiatu aleksandrowskiego nad rzeką Wisłą. W ramach rodzimego województwa gmina graniczy z miastami Ciechocinek i Nieszawa oraz z gminami: Waganiec, Koneck, Aleksandrów Kuj. z powiatu aleksandrowskiego. Raciążek położony jest na pograniczu dwu jednostek fizyczno-geograficznych tj. makroregionu Pradolina Toruńsko – Eberswaldzka z mezoregionem Kotlina Toruńska makroregionu Pojezierze Wielkopolskie z mezoregionem Równina Inowrocławska. Położenie powoduje, że obszar gminy to dwie zróżnicowane części:

pradolinna część północno – wschodnia z glebami niskich klas bonitacyjnych,
wysoczyznowa część środkowa i południowa z glebami wysokich klas bonitacyjnych.

Ważną cechą położenia gminy jest jej usytuowanie w środkowej części Polski, korzystnie względem takich ośrodków wzrostu i koncentracji ludności, popytu i działalności ponadregionalnych jak m.in. Bydgoszcz, Toruń, Włocławek.

Raciążek jest gminą o ukształtowanej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, zdeterminowanej położeniem (m. in. położenie tranzytowe, w bezpośrednim sąsiedztwie Ciechocinka, w obrębie obszarów chronionych), dotychczasowym zagospodarowaniem, jak również czynnikami, uwarunkowaniami wpływającymi na przyszły rozwój gminy (w tym projektowana autostrada z węzłem Odolion, planowany wariant lokalizacji stopnia wodnego na Wiśle). Przedmiotowa gmina leży w niedalekiej odległości od trzech ośrodków miejskich, z którymi jest związana funkcjonalnie: Aleksandrów Kuj., Ciechocinek, Nieszawa. Przy czym największe związki gmina wykazuje z miastem Ciechocinek, są to powiązania głównie w zakresie funkcji usługowej i mieszkaniowej.

Pierwsze wzmianki o Raciążku (dawniej Raciąż) w dokumentach pisanych wystąpiły w tzw. „falsyfikacie mogileńskim” datowanym na 1147 r. Wieś Raciążek była wówczas własnością kościelną. Pozostałości zamku wybudowanego przez biskupów włocławskich, datuje się na lata 40-te XIV wieku. XV wiek to okres największego rozkwitu Raciążka.

W 1317 r. uzyskał prawa miejskie - magdeburskie, które utracił dopiero po 500 latach (1867 rok). Od 1254 roku Raciążek był siedzibą władz gminnych. Prawa te utracił w 1976 roku na okres 6 lat. W 1982 roku odzyskał je ponownie. Do rejestru zabytków wpisane są obecnie 4 obiekty, natomiast jeden jest proponowany do wpisu.

Na wyjątkową atrakcyjność turystyczną gminy składają się walory przyrodnicze, krajobrazowe, przeszłość historyczna, położenie w sąsiedztwie uzdrowiska Ciechocinek, jak również miasta Nieszawy.

1.3. Cel i zadania studium

Studium sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej samorządu lokalnego. Zadaniem studium jest stworzenie podstaw do koordynacji działań w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu sporządzone i wydawane bez planów muszą być spójne z polityką przestrzenną określoną w Studium.

Pod względem prawnym Studium nie jest przepisem gminnym i nie stanowi podstawy do wydawania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

1.4. Tok pracy i treści studium

Studium sporządzane jest w trzech etapach:

- 1) diagnoza stanu zagospodarowania gminy obejmująca 5 grup zagadnień (złożone w 5 zeszytach): opracowanie ekofizjograficzne, zagadnienia demograficzno-społeczne, zagadnienia gospodarczo-ekonomiczne, zagadnienia techniczne, zagadnienia gospodarki przestrzennej,
- 2) uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego gminy z punktu widzenia zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, warunków społeczno-demograficznych, podstawowych funkcji gospodarczych, stanu zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury technicznej, preferencji i ograniczeń zagospodarowania oraz konfliktów i obszarów problemowych,
- 3) cele, zasady i kierunki zagospodarowania przestrzennego zawierające sformułowanie głównych celów rozwoju gminy, kierunków zagospodarowania przestrzennego jako podstawy realizacji polityki przestrzennej gminy oraz wskazanie instrumentów tej polityki.

1.5. Forma opracowania

Końcowy dokument studium składa się z dwóch części podlegających uchwaleniu:

- 1) Tekstu Studium stanowiącego załącznik 1 do Uchwały,
  - 2) Rysunków Studium pt. „Polityka przestrzenna”:
    - a) dla obszaru wsi Raciążek i jej najbliższego otoczenia (soł. Podole) w skali 1:5 000 - załącznik 2 do Uchwały,
    - b) dla pozostałego obszaru gminy w skali 1:10 000 - załącznik 3a do uchwały.
- Ponadto sporządzone zostały rysunki pt. „Uwarunkowania zagospodarowania”:
- a) dla obszaru wsi Raciążek i jej najbliższego otoczenia (soł. Podole) w skali 1:5 000 - załącznik 3,
  - b) dla pozostałego obszaru gminy w skali 1:10 000 - załącznik 3a.

Rysunki uwarunkowań nie podlegały uchwaleniu, stanowią podbudowę rozwiązań przyjętych w polityce zagospodarowania przestrzennego.

Matryce Studium w skalach j.w. sporządzone zostały na mapie zawierającej dane sytuacyjno – wysokościowe oraz granice władania gruntami w technice czarno-białej, tak aby można było bez przeszkód powielić.

1.6. Dokumentacja merytoryczna

Stanowi zbiór informacji o gminie. Jest materiałem wejściowym do opracowań planistycznych, jak również stanowi bazę danych dla budowy programów, promocji, ofert lokalizacyjnych.

A) W toku sporządzania Studium sporządzony został następujący materiał dokumentacyjny:

Zeszyt 1 Opracowanie ekofizjograficzne, (zagadnienia środowiska przyrodniczego) wraz z rysunkami dla miejscowości Raciążek w skali 1:5 000, dla gminy Raciążek w skali 1:10 000 (2003 r.),

Zeszyt 2 Zagadnienia demograficzno –społeczne, (2003 r.),

Zeszyt 3 Zagadnienia gospodarczo-ekonomiczne, (2003 r.)

Zeszyt 4 Zagadnienia techniczne (2003 r.) wraz z rysunkami dla miejscowości Raciążek w skali 1:5 000, dla gminy Raciążek w skali 1:10 000,

Zeszyt 5 Zagadnienia gospodarki przestrzennej wraz z rysunkami (inventaryzacja urbanistyczna) dla miejscowości Raciążek w skali 1:5 000, dla gminy Raciążek w skali 1:10 000.

B) Wykorzystane ważniejsze opracowania

Inwentaryzacja złóż surowców mineralnych z uwzględnieniem elementów ochrony środowiska na terenie gminy Raciążek Województwo Włocławskie, Zakład Usług Geologicznych „GEO-WIERT” s.c. Kielce 1994-1996 na zlecenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa.

Wytyczne i postulaty konserwatorskie do Miejscowego Planu Ogólnego Zagospodarowania Przestrzennego gminy Raciążek (Włocławek 1989 r.) – uaktualnione.

Granica polno-leśna gmina Raciążek Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych we Włocławku – 1993 r.

Miejscowy plan ogólny zagospodarowania przestrzennego gminy Raciążek – Uchwała Nr XXVIII/137/93 Rady Gminy z dnia 10 grudnia 1993 r. (Dz. Urz. Woj. Włocławskiego Nr 15 z dnia 31.12.1993 r. poz. 87.

1.7. Tok formalno-prawny

Dokumentacja planistyczna potwierdzająca wykonanie następujących czynności formalno-prawnych do Studium zawarta jest w odrębnym zeszycie:

Prace nad sporządzeniem studium rozpoczęto z chwilą podjęcia stosownej uchwały – Uchwała Nr IX/52/2003 Rady Gminy Raciążek z dnia 05 listopada 2003 r. (powtórzenie procedury w związku ze zmianą ustawy),

Przy gromadzeniu materiałów wejściowych dnia..... wystąpiono do 53 organów i jednostek organizacyjnych o wnioski i uwagi. Uzyskano .....odpowiedzi.

W trakcie sporządzania studium prowadzone były dyskusje i konsultacje z zarządem gminy, sołtysami, mieszkańcami gminy. Na zorganizowanych w tym celu spotkaniach (12.08.2002r., 30.09.2002r., 22.11.2002r., 19-20.12.2002r.) projektanci sporządzający „studium...” przedstawiali poszczególne etapy pracy i przyjmowali zgłaszane wnioski. W sumie zgłoszono jedenaście wniosków, które zostały rozpatrzone pozytywnie. W większości przypadków wnioski dotyczyły poszerzenia terenów o funkcji mieszkaniowej i turystycznej. Przeprowadzona została także ankietyzacja przedsiębiorstw lokalnych, głównie w zakresie zatrudnienia, produkcji i zamierzeń rozwojowych.

Projekt Studium poddany został obligatoryjnemu opiniowaniu: przez organy uprawnione na mocy przepisów szczególnych, wojewodę, samorząd województwa, zarządy gmin sąsiednich, właściwe terytorialne organy wojskowe i bezpieczeństwa państwa w dniach 29.11.2002 r do 20.12.2002 r. Na 31 zaproszonych, opinię uzyskano od 11 jednostek.

O udostępnieniu projektu studium powiadomieni zostali również radni gminy i wszyscy sołtysi. Spotkanie zainteresowanych z zespołem projektowym odbyło się w dniu 10.12.2002 r. Zgłoszone wnioski i wniesione uwagi zostały uwzględnione.

2. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

2.1. Uwarunkowania zewnętrzne

1) Ustalenia strategii rozwoju województwa zawarte w projekcie planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego.

Wg Planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego - Uchwała Nr XI/135/2003 Sejmiku Wojew. Kuj.-Pom. z dnia 26.06.2003 r. (Dz. Urz. WKP z dn. 18.09.2003 r. Nr 97 poz. 1437) gmina Raciążek położona jest w jednostce funkcjonalno-przestrzennej centralnej (I) obejmującej m.in. powiaty: toruński, aleksandrowski i włocławski. Są to tereny w dolinie Wisły i środkowej Noteci wraz z bezpośrednim otoczeniem. Jednostka jest dobrze powiązana z innymi regionami w kraju oraz ze swoim regionalnym otoczeniem. Charakteryzuje się najwyższą aktywnością społeczno-gospodarczą w województwie kujawsko-pomorskim oraz intensywnymi procesami urbanizacyjnymi, a jednocześnie obejmuje znaczący fragment regionalnego systemu ekologicznego. W jednostce centralnej położone są największe miasta - stolice województwa: Bydgoszcz i Toruń, postrzegane w strukturze hierarchicznej krajowego systemu osadniczego jako rdzenie bipolarnej aglomeracji i obszaru metropolitalnego o potencjalnym znaczeniu europejskim) oraz Włocławek – jako regionalny ośrodek równoważenia rozwoju, który będzie uzupełniać stolice województwa w funkcjach społeczno-gospodarczych. Gmina położona jest na pograniczu oddziaływania miasta Włocławka i Torunia.

Wzmacnianie tych ośrodków będzie obejmowało działania zmierzające do pełnego zaspokojenia potrzeb związanych ze szkolnictwem średnim, szkolnictwem wyższym, obsługą biznesu, stosownie do ich pozycji w sieci osadniczej i zasięgu oddziaływania. Ponadto gmina Raciążek położona jest w bezpośrednim zasięgu oddziaływania miasta Aleksandrów Kujawski jako ponadlokalnego ośrodka równoważenia rozwoju.

Wg Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego gmina Raciążek ujęta jest w kierunkach jako obszar ochrony walorów krajobrazu kulturowego, przy czym wieś Raciążek jako „rezerwat kulturowy o niskim stopniu złożoności struktury”, natomiast cały obszar gminy znalazł się w zasięgu wyznaczonego „Ciechocińskiego Parku Kulturowego”.

Do zadań ponadlokalnych realizujących cele publiczne a odnoszących się do terenu gminy Raciążek należą:

1) Zadania o znaczeniu krajowym:

- środowisko przyrodnicze i kulturowe – zadanie pn: „Ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze”.
- Komunikacja – zadanie pn: Budowa autostrady A-1, przebudowa drogi krajowej nr 1.

2) Zadania o znaczeniu wojewódzkim:

- środowisko przyrodnicze i kulturowe – zadanie pn: „Realizacja programu zwiększenia lesistości i zadrzewień województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2001 – 2020”, Budowa hydroelektrowni przy stopniu wodnym „Nieszawa”,
- komunikacja – zadanie pn: Budowa drogi przez stopień wodny w Nieszawie klasie G,
- Naprawa i odbudowa urządzeń przeciwpowodziowych w dolinie Wisły (wały przeciwpowodziowe: Parski-Zakurzewo, Sartowice Nowe i Wielki Welcz; stacje pomp: Borówno, Dybowo, Wołuszewo, Przechowo, Komórsk; modernizacje: Strugi Żaki, Browiny, Mątwy, Kanału Głównego, Kanału Górnego i Świętego Strumienia oraz Kanału Opaskowego w rejonie Ciechocinka).

2) Uwarunkowania zewnętrzne wynikające z położenia gminy

Preferencje zagospodarowania (zasoby, walory)	Ograniczenia, bariery zagospodarowania
1	2
<ul style="list-style-type: none"> - ochrona prawna fragmentów gminy: w części północno-wschodniej obszar chronionego krajobrazu „Nizina Ciechocińska” a zarazem strefa ochrony uzdrowiskowej C; pomnik przyrody w Podolu; strefa ochrony uzdrowiskowej B (granice miasta Ciechocinka); w północno-wschodniej części obszar górniczy wód leczniczych; w części północno-wschodniej i północno-zachodniej strefy ochronny ujęcia wody Siarzewo i Kuczek. - Położenie nad Wisłą - Występowanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych o znaczeniu ponadlokalnym. 	<ul style="list-style-type: none"> - konieczność dostosowania poziomu i struktury funkcji do cech i walorów przyrodniczych (ograniczenia wynikające z konieczności respektowania zasad ochrony) - potencjalne zagrożenie powodziowe
<ul style="list-style-type: none"> - obiekty wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków: kościół parafialny, ruiny zamku, dom przy ul. Zamkowej, grodzisko (chałupa wpisana do rejestru została rozebrana), 	<ul style="list-style-type: none"> - konieczność respektowania warunków ochrony konserwatorskiej
<ul style="list-style-type: none"> - funkcjonowanie na terenie gminy w miejscowości Raciążek Samodzielnego Publicznego Zakładu Leczniczo-Opiekuńczego pełniącego funkcję ponadlokalną, 	<ul style="list-style-type: none"> -
<ul style="list-style-type: none"> - położenie gminy w zasięgu oddziaływania: krajowego ośrodka równoważenia rozwoju – Toruń oraz regionalnego ośrodka równoważenia rozwoju – Włocławek oferujących usługi wyższego rzędu jak również ośrodka powiatowego- Aleksandrów Kujawski (codzienne dojazdy do pracy i szkół); miasta Ciechocinka-ośrodka o wyspecjalizowanej funkcji uzdrowiskowej, 	<ul style="list-style-type: none"> -
<ul style="list-style-type: none"> - predyspozycje dla rozwoju kierunków produkcji rolnej skierowanej na rynki miast Toruń, Aleksandrów Kuj., Ciechocinek, - korzystne uwarunkowania do rozwoju turystyki szczególnie krajoznawczej a także wypoczynkowej w oparciu o walory przyrodniczo-krajobrazowe doliny Wisły, - położenie gminy w potencjalnym rejonie turystycznym Ciechocińsko-Nieszawskim, 	<ul style="list-style-type: none"> - niekorzystnie silnie rozdrobniona struktura agrarna, - niska dynamika rozwoju gospodarczego regionu, - niska opłacalność polskiego rolnictwa, - utrzymująca się niestabilna polityka rolna państwa (kredyty, podatki, cła), - mało korzystna polityka zalesieniowa państwa w stosunku do prywatnych właścicieli gruntów rolniczo nieprzydatnych, - dostosowanie się do wymogów unijnych w zakresie higieniczno-sanitarnym gospodarstw rolnych i przetwórstwa rolno-spożywczego co warunkuje wejście surowców i produktów na rynki krajowe UE

<ul style="list-style-type: none"> - dogodne połączenie komunikacyjne – przebieg drogi krajowej Nr 1, projektowanej autostrady A1, - prawidłowo ukształtowany układ komunikacyjny w zakresie połączeń zewnętrznych drogami kategorii powiatowej stanowiącymi powiązanie pomiędzy siedzibą powiatu z siedzibami gmin i siedzibami gmin między sobą, - możliwość przeprawy promowej przez rz. Wisłę na wysokości sąsiadującego z gminą miasta Nieszawa (w okresie maj-wrzesień), - przebieg linii kolejowej Toruń-Kutno-Łódź 	<ul style="list-style-type: none"> - respektowanie zasad inwestowania oraz powiązań komunikacyjnych wynikających z obowiązujących przepisach o drogach,
<ul style="list-style-type: none"> - możliwość gazyfikacji gminy od gazociągu DN 400 Włocławek-Gdańsk - połączenia telekomunikacyjne międzymiastowe, 	<ul style="list-style-type: none"> - przebieg gazociągu tranzytowego wysokoprężnego DN 400 Włocławek-Gdańsk i DN 500 Gustorzyn-Gdańsk i wynikające z tego ograniczenia (przepisy w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci gazowe), - przebieg linii elektroenergetycznej 110 kV GPZ Włocławek-GPZ Ciechocinek i wynikające z tego ograniczenia (przepisy w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać sieci elektroenergetyczne),

2.2. Uwarunkowania wewnętrzne

1) Środowisko przyrodnicze i kulturowe

Preferencje zagospodarowania (zasoby, walory)	Ograniczenia, bariery zagospodarowania
<i>Środowisko przyrodnicze</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - znacząca atrakcyjność przyrodniczo-krajobrazowa północnej części gminy, wsie: Raciążek, Podole, Siarzewo, Niestuszewo. - Interesująca rzeźba terenu ukształtowana podczas fazy poznańskiej zlodowacenia północnopolskiego: płaska i lekko falista wysoczyzna morenowa, krawędź Wysoczyzny Kujawskiej, dolina Wisły z terasami erozyjno-akumulacyjnymi, wydmy, pola piasków eolicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczona dostępność ze względu na konieczność ochrony
<ul style="list-style-type: none"> - potencjalne zasoby kruszywa w obrębie Wisły, krawędzi wysoczyzny - nie wykazane w badaniach. 	<ul style="list-style-type: none"> - niewielkie zasoby kruszywa naturalnego na lądzie – wyznaczony 1 obszar prognostyczny – Siarzewo.
<ul style="list-style-type: none"> - zasoby glebowe wysokiej jakości produkcyjnej, będące podstawowym czynnikiem dla rozwoju rolnictwa w centralnej i południowej części gminy - Niska wartość rolnicza gruntów rolnych – klasy V-VIRz, głównie w północnej i północno-wschodniej części gminy, będących podstawą do rozwoju leśnictwa, korzystne do działań inwestycyjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> - ograniczona dostępność z uwagi na konieczność ochrony.
<ul style="list-style-type: none"> - zasoby wód płynących z największą rzeką Polski – Wisłą w północno-wschodniej części gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - strefy działów wodnych II rzędu, - niewielkie zasoby wód płynących (cieki okresowe) na przeważającym obszarze gminy, w szczególności w części wysoczyznowej, - wody spływające z wysoczyzny, - brak zbiorników małej retencji umożliwiających „przechwytywanie” nadmiarów wód płynących, - zanieczyszczenie wód powierzchniowych – Wisła. - groźba powodzi
<ul style="list-style-type: none"> - wystarczające zasoby wód podziemnych również dla potrzeb zewnętrznych (zatwierdzona wydajność ujęcia wody Siarzewo 305 m³/h, która została ograniczona do 110 m³/h) ze strefą ochrony zewnętrznej, zasięg strefy ujęcia Kuczek. 	<ul style="list-style-type: none"> - Ograniczona dostępność terenu dla potrzeb inwestowania ze względu na konieczność ochrony
<ul style="list-style-type: none"> - zróżnicowane środowisko biotyczne, szczególnie w dolinie Wisły i na krawędzi wysoczyzny: ścieżki migracji zwierząt, zasięgi różnorodnych gatunków roślin chronionych 	<ul style="list-style-type: none"> - niski wskaźnik powierzchni leśnej (5,6 %)
<ul style="list-style-type: none"> - atrakcyjne tereny do rozwoju turystyki, szczególnie w północnej części gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> -
<ul style="list-style-type: none"> - Stosunkowo mało zanieczyszczone środowisko (w porównaniu z innymi gminami), cisza, możliwość kontaktu z pracą na wsi. 	<ul style="list-style-type: none"> -

<i>Środowisko kulturowe</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - istnienie obiektów zabytkowych: ruiny zamku średniowiecznego, duża ilość zabytkowych domów mieszkalnych, słabo zakłócony pierwotny układ przestrzenny Raciążka potencjalnie do wykorzystania przy rozwijaniu branży turystycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> - konieczność respektowania warunków ochrony konserwatorskiej przy złym stanie technicznym obiektów zabytkowych (duże koszty renowacji, rekonstrukcji; ewentualne koszty wykopalisk na terenach gdzie występują stanowiska archeologiczne).

2) Uwarunkowania społeczno-gospodarcze

Preferencje zagospodarowania (zasoby, walory)	Ograniczenia, bariery zagospodarowania
<i>Demografia</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - wysoki poziom urodzeń żywych 12,4 ‰ (woj. 10,0 ‰, powiat 9,9 ‰), - korzystne (dodatnie) saldo migracji w ciągu ostatnich 10 lat - zachowana równowaga płci – współczynnik feminizacji wynosi 101,0 - korzystna struktura wiekowa ludności gminy: - wysoki udział osób w wieku mobilnym (18-49 lat) 59 % ogólnej liczby ludności gminy, - na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 61,3 osoby w wieku nieprodukcyjnym (woj./wieś 69,1; powiat 64,1) 	<ul style="list-style-type: none"> - niskie tempo rozwoju ludności spowodowane niskim przyrostem naturalnym -2,6 ‰ (woj.+2,3 ‰, powiat -0,5 ‰), - wysoka umieralność w gminie 14,1 ‰ (woj. 9,1‰; powiat 11,2‰), - wysoki wskaźnik bezrobocia-18,9% -bezrobotni do osób w wieku produkcyjnym (woj.15,7; powiat 18,6)
<i>Infrastruktura społeczna</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - stosunkowo dobry dostęp do usług medycznych poziomu podstawowego świadczonych przez Gminny Ośrodek Zdrowia w Raciążku. Wskaźniki wyposażenia ludności w usługi medyczne – wynoszą 2,9 lekarza na 10, tys. ludności, przy średniej wartości tego zjawiska dla gmin wiejskich woj. kujawsko-pomorskiego wynoszącej 3,0 oraz 10,2 pielęgniarki na 10 tys. ludności, przy średniej dla województwa wynoszącej 7,6 pielęgniarki na 10 tys. ludności, - funkcjonowanie gminnego Ośrodka Kultury z salą widowiskową ze sceną i 250 miejscami siedzącymi oraz kawiarnią realizującego bogatą i różnorodną działalność kulturalną dla dorosłych i dzieci. - Funkcjonowanie w Raciążku Przedszkola Samorządowego (70 dzieci w tym 30 w „zerówce”) Pełną opieką objęte są dzieci klas „zerowych” 	<ul style="list-style-type: none"> - brak na terenie gminy szkolnictwa ponadgimnazjalnego,
<i>Rolnictwo</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - wysoki stopień koncentracji ziemi w rękach rolnictwa indywidualnego, - wykształcona grupa gospodarstw specjalizująca się w produkcji zwierzęcej w chowie bydła mlecznego i trzody chlewnej, - wykształcona grupa gospodarstw sadowniczych, - rozwinięta działalność grupy producenckiej w zakresie: zbytu żywca wieprzowego i wołowego, zaopatrzenia w pasze i nawozy, użytkowania maszyn rolniczych, - zadowalająca dostępność środków do produkcji 	<ul style="list-style-type: none"> - mało korzystna struktura wielkościowa indywidualnych gospodarstw rolnych, - niska towarowość produkcji rolnej, - ograniczone rynki zbytu surowców rolniczych w stosunku do możliwości produkcyjnych hamujące wzrost produkcji rolnej, - nie rozwinięte przetwórstwo rolno-spożywcze,

rolnej,	
<i>Wytwórczość i usługi</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozwijająca się zróżnicowana branżowo działalność gospodarcza, - koncentracja usług we wsi gminnej położonej centralnie w obszarze gminy, - wysoka atrakcyjność inwestycyjna gminy wynikająca z położenia gminy w stosunku do miast: Toruń, Włocławek, Aleksandrów Kuj., Ciechocinek – dobra dostępność komunikacyjna, wzrastająca przedsiębiorczość i aktywność ekonomiczna (63,4 podmioty/1000 mieszkańców w 2001r. przy 56,9 w 2000r. i 54,0 w 1999r., średnia dla gmin wiejskich w województwie 55,6 podmioty/1000 mieszkańców w 2001 r.) <p>zaplecze surowcowe dla rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dominujący udział podmiotów o zatrudnieniu 1-3 do 5 osób oraz dość duża niestabilność ich działalności,
<i>Turystyka</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - korzystne uwarunkowania dla rozwoju turystyki przede wszystkim krajoznawczej w oparciu o sieć istniejących i proponowanych szlaków turystycznych uwzględniających najciekawsze obiekty kulturowe (ruiny gotyckiego zamku, kościoł renesansowy) oraz walory krajoznawcze (widok na Ciechocinek i rozległą dolinę Wisły). - Możliwości rozwoju agroturystyki na terenie gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - zaniedbania w sferze komunalnej i słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna i paraturystyczna.
<i>Leśnictwo</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - grunty rolne o niskiej przydatności dla produkcji rolnej, korzystne do zalesienia 202 ha, 	<ul style="list-style-type: none"> - grunty rolne korzystne do zalesienia ale własności prywatnej, co często ogranicza proces zalesieniowy, - niska lesistość gminy, lasy stanowią 5,6 % powierzchni ogólnej przy 22,8 % w województwie Kuj.-Pom.

3) Uwarunkowania infrastruktury technicznej

Preferencje zagospodarowania (zasoby, walory)	Ograniczenia, bariery zagospodarowania
<i>Komunikacja</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - dość korzystny układ komunikacyjny w zakresie powiązań oraz dostępność do drogi krajowej Nr 1 (międzyregionalnej), - wysoki procentowy udział dróg kategorii gminnej i lokalnej miejskiej o nawierzchni twardej w stosunku do ogólnej długości dróg tej kategorii – wynoszący 77,5%. Wskaźnik ten dla powiatu aleksandrowskiego wynosi – 41,3%, a dla województwa 31,6%. 	<ul style="list-style-type: none"> - niski standard techniczny nawierzchni dróg, - okresowo nieprzejezdne nieutwardzone drogi gminne – brak spójności połączeń komunikacyjnych na terenie gminy, - brak wydzielonych ścieżek oraz ciągów przeznaczonych dla ruchu rowerów, - brak parkingów przy większości obiektów usług publicznych i handlowych

<i>Obsługa techniczna i komunalna</i>	
<ul style="list-style-type: none"> - wysoki stopień zwodociągowania gminy – ok.100% (tylko pojedyncze gospodarstwa nie są podłączone do gminnej sieci wodociągowej), - możliwość wywożenia odpadów na międzygminne składowisko odpadów komunalnych zlokalizowane w miejscowości Służewo, na terenie gminy Aleksandrów Kujawski 	<ul style="list-style-type: none"> - nierozwiązana gospodarka ściekowa w miejscowości gminnej (brak mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej), - na terenach wiejskich znikoma realizacja indywidualnych systemów oczyszczania (oczyszczalnie przyzagrodowe – 6 oczyszczalni), - w niewielkim procencie zorganizowany wywóz odpadów stałych na wysypisko (miejscowość Raciążek – ok. 28%, tereny wiejskie – ok.10%), - brak rozwiązanej gospodarki gazem ziemnym wysokometanowym przewodowym.
<ul style="list-style-type: none"> - wał przeciwpowodziowy chroniący zachodnią część gminy 	<ul style="list-style-type: none"> - Konieczność utrzymywania standardów technicznych wału, - Ograniczenia w zagospodarowaniu terenów uznanych za zagrożone (tereny międzywala), - brak obwałowania chroniącego wschodnią część gminy (kompleks nieobwałowany nr 5)

4) Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

(dotychczasowe zagospodarowanie, stan ładu przestrzennego i jego wymogów, stan prawny gruntów)

Preferencje zagospodarowania (zasoby, walory)	Ograniczenia, bariery zagospodarowania
<ul style="list-style-type: none"> - centralne położenie miejscowości gminnej Raciążek na terenie gminy co ułatwia dostępność mieszkańców gminy do urzędu, - zwarta zabudowa miejscowości gminnej, 	<ul style="list-style-type: none"> - słabo rozwinięta sieć osadnicza złożona jedynie z ośmiu miejscowości, - rozproszona zabudowa większości wsi, - brak wykształconego centrum handlowo-usługowego w miejscowości gminnej, - zdecydowana przewaga własności prywatnej ograniczeniem do lokalizacji zadań celu publicznego (w tym z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego)

2.3. Obszary problemowe i wybrane problemy

Obszary problemowe wyznaczone w oparciu o wnikliwe analizy uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych dają rzeczywisty obraz najważniejszych barier i zagrożeń rozwoju gminy Raciążek, stanowiących równocześnie podsumowanie uwarunkowań. Wydzielone obszary charakteryzuje złożoność a nazwany tu problem jest wiodący.

Obszary problemowe

1) Obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią

Położony w północnej części gminy, obejmuje większą część sołectwa Siarzewo. Cały ten teren zagrożony jest wodą stuletnią (Q 1 %). Natomiast obszar położony w strefie do ok. 630 metrów od linii brzegowej zagrożony jest również wodą pięcioletnią (Q 20 %).

2) Obszar presji społecznej

Obejmuje tereny atrakcyjne krajobrazowo położone w północnej części gminy, w obrębie sołectw: Siarzewo, Podole, Raciążek. Na obszarze tym występuje szereg terenów prawnie chronionych: obszar chronionego krajobrazu Nizina Ciechocińska stanowiący równocześnie strefę C ochrony uzdrowiskowej, obszar górniczy wód leczniczych „Ciehocinek”, teren ochrony wewnętrznej i zewnętrznej ujęcia wody „Siarzewo. Jest to również obszar potencjalnego zagrożenia powodzią (w przypadku przerwania wału przeciwpowodziowego), a jednocześnie ma miejsce silna presja na jego zainwestowanie. Powstająca zabudowa rozwiązuje gospodarkę ściekową w oparciu o zbiorniki wybieralne.

3) Obszar zainwestowany wsi Raciążek

Położony w północnej części gminy i w zachodnio-północnej części sołectwa Raciążek. Na obszarze tym wyodrębniono następujące problemy: brak centrum usługowego, brak oddzielenia funkcji mieszkaniowej i produkcyjnej w przestrzeni, brak sieci kanalizacyjnej, występowanie terenów, obiektów zabytkowych do rewaloryzacji.

4) Obszar rolniczy – monofunkcyjny

Obejmuje tereny uprawiane rolniczo, na których nie występuje inny rodzaj gospodarki. Położony na obszarze sołectw: Turzno, Turzynek, Dąbrówka, Niestuszewo, Podzamcze.

5) Obszar korytarza infrastruktury technicznej

Położony wzdłuż istniejącej drogi krajowej nr 1 biegnącej przez teren gminy z południowego- wschodu na północny- zachód. Obszar ten w związku z planowaną budową

autostrady A1 wraz z towarzyszącą jej i istniejącą infrastrukturą techniczną podzieli teren gminy na dwie części. Przebiegając przez teren rolniczy dzieli własności, utrudniając tym samym dostęp właścicieli do swych pól, utrudni dostęp mieszkańców sołectw Turzno i Turzynek do lokalnej administracji mającej swą siedzibę w Raciążku, spowoduje obniżenie jakości życia w wyniku pogorszenia stanu środowiska - hałas, spaliny.

Wybrane problemy

1) Wody powierzchniowe zanieczyszczone

Wśród badanych wód znajduje się rzeka Wisła i rzeka Tążyna prowadzące wody nie odpowiadające normom z obszaru zewnętrznego. Obszar degradacji jakości wód powierzchniowych rozpatruje się w zlewni rzeki. Raciążek w związku z brakiem rozwiązania gospodarki ściekowej przy 100 % zwodociągowaniu gminy przyczynia się również do pogorszenia stanu wód.

2) Wyrobiska poeksploatacyjne

Powstały w wyniku prowadzonej odkrywkowej eksploatacji kopalni, powodując degradację powierzchni ziemi. Wyrobiska o powierzchni powyżej 0,3 ha zgrupowane są głównie w rejonie wsi, Siarzewo, Turzno, Raciążek. Eksploatacja odbywa się często ze złóż nieudokumentowanych i bez koncesji.

3) Tereny (obiekty) zabytkowe zdewastowane (zagrożone degradacją lub niewłaściwą modernizacją)

Są to przede wszystkim domy ujęte w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków a nie wpisane do rejestru zabytków. Tworzą one istotną część historycznego układu urbanistyczno-przestrzennego miejscowości Raciążek. Jest to ok. 60 obiektów, w większości murowanych (kilka z nich to budynki gospodarcze) z końca XIX w. i pocz. XX w. Zlokalizowane są w większości wzdłuż ulicy Zamkowej. Dla zachowania potencjału do rozwijania działalności turystycznej istotne będą działania zapobiegające pogarszaniu stanu technicznego i przebudowie niezgodnej z pierwotną koncepcją architektoniczną budynków.

4) Tereny rolnicze denudacyjno-erozyjne

Dotyczą obszaru skarpy Wysoczyzny Kujawskiej, na którym to występują gleby przydatne rolniczo (klasa III-IV) ale zaznaczają się jednocześnie procesy erozyjne.

5) *Obszary ograniczonego użytkowania*

Obszary takie występują:

- od terenu, obiektu, urządzenia: - wokół obiektów uciążliwych, jak: cmentarze czynne - Raciążek– 50m, - wokół obiektów chronionych, jak: ujęcia wody: Raciążek, Siarzewo, Kuczek, obiekty kulturowe,
- wzdłuż przebiegów liniowych:

Należą do nich tereny położone wzdłuż przebiegów infrastruktury technicznej takich jak: gazociągi wysokiego ciśnienia Dn 250 (Turzno-Gniewkowo) w odległości po 20 m w obie strony od osi, Dn 400 (Włocławek-Toruń), Dn 500 (Gustorzyn-Toruń) od których obszar ograniczonego użytkowania w związku z zagrożeniem wybuchem, wynosi średnio 35 m w każdą stronę od gazociągów oraz napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV (GPZ Ciechocinek - GPZ Włocławek Azoty) - po 20 m w obie strony od osi linii i średniego napięcia 15kV – po 6,5 m w obie strony od osi linii. W pasach ograniczonego użytkowania linii elektroenergetycznych nie mogą być lokalizowane budynki przeznaczone na stały pobyt ludzi. Sytuowanie innych obiektów budowlanych lub zagospodarowanie terenu w tych pasach może nastąpić na warunkach oraz w uzgodnieniu z ZE Toruń S.A.

3. CELE POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Podstawą formułowania celów polityki przestrzennej są zidentyfikowane problemy. W wyznaczonych celach dążyć się powinno do stopniowej likwidacji zagrożeń, wykorzystania szans jakimi gmina dysponuje. W zależności od stanu rozwoju i wyboru drogi rozwoju różnie układać się może hierarchia celów. Ogólnie można je podzielić na odnoszące się do całego obszaru gminy oraz wyróżnionych działów polityki przestrzennej.

W projekcie planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego jako cel główny przyjęto: „Zabudowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych podnoszących konkurencyjność regionu i jakość życia mieszkańców”.

W strategii rozwoju powiatu aleksandrowskiego (gmina Raciążek nie ma sporządzonej strategii) jako cel nadrzędny – misję zapisano: „Powiat aleksandrowski regionem nowoczesnego rolnictwa oraz wysokiej aktywności turystycznej, edukacyjnej i gospodarczej.”

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Aleksandrów Kujawski zapisano, iż warunkiem skutecznego rozwiązywania problemów jest tworzenie podstaw dla zrównoważonego i trwałego rozwoju. Ustalono więc pięć celów ogólnych:

- poprawa stosunków wodnych na terenie powiatu,
- zapewnienie możliwości bezpiecznego unieszkodliwiania i racjonalnego zagospodarowania wszystkich odpadów powstających na terenie powiatu,
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem ściekami sanitarnymi, deszczowymi i przemysłowymi,
- zmniejszenie poziomu zanieczyszczenia atmosfery do poziomu w którym nie występują w ogóle zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Należy podkreślić, że modernizacja struktury przestrzenno-funkcjonalnej regionu osiągnięta zostanie w następstwie rozwoju m.in. miasta Aleksandrowa Kuj. (ośrodka powiatowego) jako centrum gospodarki i ośrodka obsługi ludności oraz węzła transportowo-teleinformatycznego oraz miasta Ciechocinka jako ośrodka o charakterze wyspecjalizowanym (miasto uzdrowiskowe).

1) Cele przyrodnicze i kulturowe

Tworzenie warunków przestrzennych umożliwiających zachowanie najbardziej atrakcyjnych terenów przyrodniczych oraz osiągnięcie odpowiedniej jakości środowiska poprzez:

- zapewnienie ochrony i eksponowanie cech środowiska,

- utrzymanie równowagi ekologicznej, utrzymanie zdolności ekosystemów do odtworzenia zasobów przyrody.
- Tworzenie warunków przestrzennych umożliwiających eksponowanie dóbr dziedzictwa kulturowego, poprzez:
- kształtowanie harmonijnego krajobrazu współczesnego,
- zachowanie obiektów i zespołów zabytkowych,
- ochronę obiektów i obszarów o wysokich wartościach kulturowych.

2) Cele społeczno - gospodarcze

Tworzenie warunków przestrzennych do stymulowania jakości życia mieszkańców, podnoszenia poziomu ich wykształcenia i ograniczania bezrobocia, w tym ukrytego w rolnictwie, szczególnie wśród ludzi młodych, poprzez:

- wzrost dochodów mieszkańców,
- zaspokojenie podstawowych potrzeb społeczeństwa: usługi bytowe, komercyjne, infrastruktura techniczna.
- Tworzenie warunków przestrzennych do restrukturyzacji rolnictwa, poprzez:
- zmiany struktury obszarowej gospodarstw indywidualnych, w tym tworzenie gospodarstw towarowych,
- rozwój małych i średnich przedsiębiorstw przy wykorzystaniu surowców lokalnych, głównie rolniczych,
- rozwój usług dla obsługi rolnictwa szczególnie w zakresie skupu i przechowywania produktów rolnych,
- tworzenie miejsc pracy w obsłudze rolnictwa.

Tworzenie warunków przestrzennych do wzmocnienia funkcji turystycznej, m.in. poprzez:

- rozwój agroturystyki na bazie istniejących siedlisk rolniczych,
- rozwój turystyki krajoznawczej, w tym realizacja zainwestowania turystycznego o charakterze ogólnodostępnym (baza noclegowo-gastronomiczna, wyznaczenie i zagospodarowanie szlaków turystycznych),
- systematyczną promocję na rynkach zewnętrznych

3) Cele z zakresu infrastruktury technicznej

Tworzenie warunków umożliwiających usprawnienie funkcjonowania układu komunikacyjnego, głównie dla zapewnienia bezpieczeństwa ruchu, poprzez:

- dostosowanie szerokości jezdni do rodzaju i natężenia ruchu,
- systematyczną poprawę nawierzchni dróg,
- zabezpieczenie miejsc parkingowych przy obiektach usługowych.

Tworzenie warunków przestrzennych umożliwiających rozwój mediów infrastruktury technicznej jako czynnika powodującego wzrost poziomu życia ludności i rozwoju społeczno - gospodarczego, jak również osiągnięcia właściwego standardu jakości środowiska przyrodniczego, poprzez:

- budowę sieci kanalizacyjnej w miejscowości gminnej Raciążek oraz dla obszarów o zwartej zabudowie,
- budowę mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków dla miejscowości gminnej lub odprowadzenie ścieków do miejskiej oczyszczalni w Ciechocinku,
- rozwój taboru asenizacyjnego,
- modernizację sieci wodociągowej,
- tworzenie warunków dla realizacji przydomowych oczyszczalni ścieków,
- zorganizowanie wywozu odpadów stałych z posesji w miejscowości Raciążek, a szczególnie z terenów wiejskich,
- stosowanie do celów grzewczych paliw ekologicznych (gaz, energia elektryczna, olej opałowy).

4) Cele z zakresu ochrony przed powodzią

Tworzenie warunków umożliwiających ochronę ludzi i mienia przed powodzią, poprzez:

- odpowiednie kształtowanie zagospodarowania przestrzennego doliny Wisły i terenów zalewowych,
- budowę oraz utrzymywanie wałów przeciwpowodziowych,
- funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze i hydrosferze.

5) Cele przestrzenne (podsumowujące)

Cel główny

Kształtowanie przestrzeni podnoszących konkurencyjność, atrakcyjność gminy i jakość życia mieszkańców, przy zachowaniu równowagi pomiędzy aktywnością gospodarczą, społeczną a środowiskiem przyrodniczym i kulturowym.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizację **celów cząstkowych**:

- 1) Tworzenie warunków przestrzennych umożliwiających zachowanie najbardziej atrakcyjnych terenów przyrodniczych i dóbr dziedzictwa kulturowego oraz osiągnięcie odpowiedniej jakości środowiska,
- 2) Tworzenie warunków przestrzennych do stymulowania jakości życia mieszkańców, podnoszenia poziomu ich wykształcenia i ograniczania bezrobocia, w tym ukrytego w rolnictwie, szczególnie wśród ludzi młodych,
- 3) Tworzenie warunków umożliwiających usprawnienie funkcjonowania układu komunikacyjnego, głównie dla zapewnienia bezpieczeństwa ruchu,
- 4) Tworzenie warunków przestrzennych umożliwiających rozwój mediów infrastruktury technicznej jako czynnika powodującego wzrost poziomu życia ludności i rozwoju społeczno - gospodarczego, jak również osiągnięcia właściwego standardu jakości środowiska przyrodniczego,
- 5) Kształtowanie i rozwój miejscowości gminnej Raciążek oraz największych wsi Turzno i Podole stymulujących wielofunkcyjny rozwój obszaru gminy.

4. KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Raciążek jest gminą o ukształtowanej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, zdeterminowanej położeniem (m. in. położenie tranzytowe, w bezpośrednim sąsiedztwie Ciechocinka, w obrębie obszarów chronionych), dotychczasowym zagospodarowaniem, jak również czynnikami, uwarunkowaniami wpływającymi na przyszły rozwój gminy (w tym projektowana autostrada z węzłem Odolion, planowany wariant lokalizacji stopnia wodnego na Wiśle).

Przyjmuje się, że głównym celem zagospodarowania przestrzennego gminy jest kształtowanie przestrzeni podnoszących konkurencyjność, atrakcyjność gminy i jakość życia mieszkańców.

Zakłada się podniesienie konkurencyjności i atrakcyjności gminy uzyskać poprzez kształtowanie sieci osadniczej, koncentrację zabudowy, dobrą dostępność komunikacyjną zarówno zewnętrzną jak i wewnątrzgminną, ukształtowany system ekologiczny i „czyste środowisko”.

Właściwe kształtowanie sieci osadniczej przyczyni się do wzmocnienia potencjału jednostek a tym samym gminy Raciążek. Miejscowość Raciążek stanowić będzie gminny ośrodek wielofunkcyjny aktywności lokalnej dla obsługi ludności i aktywizacji gospodarczej. Miejscowości Siarzewo, Podole będą pełniły dodatkowo funkcje mieszkaniowe (położenie obok uzdrowiska Ciechocinek). Dla rozwoju funkcji wypoczynkowych wyznacza się wsie: Raciążek, Siarzewo, Podole. Pozostałe miejscowości sołeckie: Dąbrówka, Niestuszewo, Podzamcze, Turzno, Turzynek o funkcji rolniczej mają możliwość rozwoju agroturystyki. Wzdłuż głównych ciągów komunikacyjnych wyznacza się strefy aktywności społeczno-gospodarczej.

System ekologiczny gminy pozwoli na zachowanie bioróżnorodności gminy, zachowanie równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów biologicznych. System ten tworzą korytarze ekologiczne, których osie przebiegają wzdłuż dolin rzek i cieków. Gmina położona jest w korytarzu o randze międzynarodowej przebiegającym wzdłuż Wisły i łączącym wszystkie tereny objęte ochroną prawną w zakresie przyrody i krajobrazu, jak Obszar Chronionego Krajobrazu „Nizina Ciechocińska”. Wewnętrzny system ekologiczny oparty jest o niewielkie cieki występujące na terenie gminy, w tym Kanał Opaskowy, jak również inne tereny zachowanej przyrody, w tym lasy, zadrzewienia śródpolne, stawy umożliwiające migracje roślin i zwierząt.

Dziedzictwo kulturowe gminy będzie stanowić podstawę dla kształtowania zrównoważonego krajobrazu. Ochrona obiektów zabytkowych, skoncentrowanych przede

wszystkim w miejscowości Raciążek oraz zachowanie dobrych tradycji architektonicznych w budownictwie, harmonizujących z krajobrazem przyrodniczym przyczyni się do wzrostu atrakcyjności gminy a tym samym do rozwoju działalności turystycznej.

Na obszarach objętych systemem ekologicznym i o wysokich walorach kulturowych koncentrują się główne tereny o walorach rekreacyjnych. Stwarzają one możliwość rozwoju turystyki – dziedziny, która może uzupełnić gospodarkę gminy. Jest to aktualnie ważny czynnik podnoszący atrakcyjność, a tym samym konkurencyjność gminy.

Rozwój systemów kanalizacyjnych, prawidłowa gospodarka odpadami wzmocni dobry stan środowiska przyrodniczego, co łącznie z jego walorami wpłynie na ożywienie turystyki i rekreacji i zapewni nowe miejsca pracy poza rolnictwem.

Dobłą dostępność komunikacyjną z regionem zapewni istniejąca kolej Kutno-Bydgoszcz, budowa autostrady A1 z położonym w odległości 2,5 km węzłem Odolion, modernizacja dróg krajowych i powiatowych w zakresie powiązań ponadlokalnych oraz dróg gminnych w zakresie powiązań wewnętrznych. Położenie całej gminy w strefie oddziaływania węzła daje ogromne możliwości rozwoju.

Reaktywowanie Wisły jako drogi wodnej, realizacja stopnia w rejonie Nieszawy przyczyni się do ożywienia społeczno – gospodarczego i wzrostu rangi gminy.

Pod względem funkcjonalno – przestrzennym gmina tworzyć będzie jedną jednostkę osadniczo-bilansową w obrębie której wyróżnia się: strefy funkcjonalne, obszary (jednostki) strukturalne. **W strefach funkcjonalnych** mogą być realizowane funkcje podstawowe lub uzupełniające. Mogą wystąpić wykluczenia niektórych funkcji. Bardziej szczegółowe ustalenia określone zostaną na dalszym, odrębnym etapie postępowania planistycznego tj. w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach o warunkach zabudowy. Wyróżnia się następujące strefy funkcjonalne:

- A. wielofunkcyjną (Raciążek),
- B. mieszkaniowo-wielofunkcyjną (Podole, część Siarzewa),
- C. przyrodniczo-rolną (Siarzewo),
- D. rolno-osadniczą (południowa część gminy),
- E. aktywności społeczno-gospodarczej (działalności gospodarczej) - wzdłuż korytarza infrastruktury technicznej.

W strefach funkcjonalnych dają się wyróżnić obszary (jednostki) strukturalne w odniesieniu do których przyjmuje się odpowiednią politykę przestrzenną (w zależności od stanu zagospodarowania i predyspozycji terenów).

5. ZASADY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1) W zakresie kształtowania struktury przestrzennej:

- przeciwdziałanie rozpraszaniu się zabudowy i koncentracja wokół wykształconych jednostek osadniczych,
- wzbogacanie struktury funkcjonalno-przestrzennej obszarów zabudowanych przy podnoszeniu standardów zamieszkania oraz zachowaniu wartości kulturowych,
- uporządkowanie struktury funkcjonalno – przestrzennej poprzez oddzielenie w przestrzeni funkcji produkcyjnej od mieszkaniowej w miejscowości Raciążek,
- tworzenie warunków rozwoju społeczno – gospodarczego i przestrzennego wsi Raciążek jako lokalnego ośrodka aktywności,
- zapewnienie obsługi mieszkańców gminy w zakresie usług podstawowych: administracji, oświaty, zdrowia, kultury, sportu, handlu i gastronomii,
- lokalizowanie zabudowy na terenach uzbrojonych.

2) W zakresie ochrony środowiska przyrodniczego i jego zasobów oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków:

- podporządkowanie działalności społecznej, gospodarczej wymogom ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz uzdrowiskowych,
- zapewnienie spójności, ciągłości przestrzennej najcenniejszych przyrodniczo i krajobrazowo obszarów gminy,
- ograniczanie deficytu wody, regulowanie stosunków wodnych preferując małą retencję,
- zalesianie gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa,
- przebudowa drzewostanów zgodna z warunkami siedliskowymi,
- zachowanie historycznych cech dziedzictwa kulturowego, które umożliwi jego przetrwanie dla przyszłych pokoleń,
- harmonijne kształtowanie funkcji i fizjonomii krajobrazu kulturowego (i przyrodniczego) miejscowości i obszarów,
- dbałość o integralność zabytkowych struktur osadniczych.

3) W zakresie gospodarki:

- preferowanie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, w tym o działalności przyjaznej dla środowiska,
- preferowanie rozwoju firm ukierunkowanych na zagospodarowanie, przetwarzanie surowców lokalnych, rolniczych i leśnych,
- tworzenie warunków dla działalności pozarolniczych dla zmniejszenia liczby ludności utrzymującej się z rolnictwa oraz jako uzupełnienie dochodów rolniczych,

- preferowanie rozwoju rolnictwa dostosowanego do warunków środowiska przyrodniczego i jego ochrony w tym szczególnie rolnictwa ekologicznego,
- powiększenie zasobów leśnych poprzez zalesienia gruntów rolnych nieprzydatnych dla produkcji rolnej przy tworzeniu korzystnych warunków dla tego procesu prywatnym właścicielom gruntów,
- dostosowywanie rozwoju turystyki do chłonności i pojemności obszarów,
- rozwój zabudowy turystycznej pod warunkiem rozwiązania odprowadzania ścieków zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska.

4) W zakresie systemu komunikacyjnego

- zachowanie spójności układu wewnętrznego z układem zewnętrznym,
- dostosowanie parametrów dróg do wymagań technicznych i użytkowych przypisanych danej klasie drogi (modernizacja istniejących elementów drogowych jak: utwardzenie nawierzchni, poprawa geometrii łuków, poszerzenie jezdni i korony drogi, budowa elementów odwodnienia, budowa chodników),
- przy lokalizowaniu obiektów budowlanych wzdłuż dróg należy stosować taką odległość zabudowy od dróg, która uwzględnia ochronę użytkowników dróg i terenu przyległego przed wzajemnym niekorzystnym oddziaływaniem.

5) W zakresie infrastruktury technicznej

- oczyszczanie i unieszkodliwianie ścieków zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska systemem uwzględniającym charakter zabudowy (względy ekonomiczne) tj. w jednostkach o zwartej zabudowie grupowe systemy oczyszczania ścieków, przy zabudowie rozproszonej oczyszczalnie przyzagrodowe,
- modernizacja sieci elektroenergetycznej w zakresie wynikającym z potrzeb rozwojowych gminy tj. głównie remonty i inwestycje w zakresie sieci elektroenergetycznej średniego napięcia 15 kV. Niezbędne modernizacje elementów sieci elektroenergetycznej wykonywane będą zgodnie z opracowanym planem modernizacji,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń poprzez preferowanie w systemach grzewczych paliw o niskim stopniu zanieczyszczeń, mniej uciążliwych dla środowiska, w tym źródeł odnawialnych oraz poprzez stosowanie urządzeń redukujących emisję zanieczyszczeń,
- zaopatrzenie w gaz ziemny miejscowości gminnej oraz obszarów wiejskich na terenach cennych przyrodniczo,
- zorganizowanie systemów segregacji i utylizacji odpadów stałych, co obok ochrony powietrza sprzyjać będzie ochronie wód i powierzchni ziemi.

- 6) W zakresie ochrony przed zagrożeniami bezpieczeństwa ludności i jej mienia**
- odpowiednie zagospodarowanie terenów doliny Wisły,
  - odpowiednie zagospodarowanie terenów uznanych za zagrożone (zagrożenia bezpośredniego i pośredniego),
  - zagospodarowanie i użytkowanie skarpy Wysoczyzny Kujawskiej przeciwdziałające osuwaniu się mas ziemnych,
  - uwzględniać możliwość wystąpienia zagrożeń w okresie „W”.

6. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

6.1. Kierunki rozwoju sieci osadniczej

Z rozwojem sieci osadniczej nierozzerwalnie wiąże się prognoza demograficzna, bowiem od przyszłej liczby ludności zależy zapotrzebowanie na elementy sieci osadniczej. Wg sporządzonej prognozy demograficznej na lata 2002-2012 nastąpi:*

- wzrost ogólnej liczby ludności gminy o 0,7 %,
- wzrost liczby dzieci w wieku 0-9 lat o ok. 3 %,
- spadek liczby ludności w wieku 10-19 lat o ok. 19 %,
- wzrost liczby ludności w wieku produkcyjnym o ok. 1,4 % co jest zjawiskiem niekorzystnym z punktu widzenia rynku pracy. Wraz ze wzrostem liczby osób zdolnych do pracy wzrośnie bowiem zapotrzebowanie na miejsca pracy,
- spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym o ok. 9 %, co w dalszej przyszłości wpłynie na zmniejszenie liczby osób w wieku produkcyjnym a tym samym zapotrzebowania na miejsca pracy,
- znaczny wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym o ok. 23 %, co jest zjawiskiem niekorzystnym, gdyż osoby w wieku zdolności do pracy będą musiały utrzymać większą liczbę osób, które już tę zdolność utraciły.

* wyniki te fałszuje istnienie w miejscowości Raciążek Samodzielnego Publicznego Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, którego mieszkańcy (głównie osoby starsze) są zameldowani w gminie Raciążek.

Kształtowanie sieci osadniczej będzie obejmować rozwój potencjału społeczno – gospodarczego:

- **wsie Raciążek** – jako gminnego ośrodka aktywności lokalnej poprzez wzmocnienie obsługi administracyjnej, rozwój usług medycznych (poradnie specjalistyczne: ginekologiczne, kardiologiczne, okulistyczne, rehabilitacji) rozwój instytucji kulturalnych, rozwój działań dla upowszechnienia sportu (stadion, hala sportowa), rozwijanie sektora doradztwa biznesowego, rozwój usług obsługi rolnictwa i turystyki, rozwój handlu i gastronomii, w zakresie gospodarki rozwój sektora przetwórstwa surowców głównie rolnych i leśnych,
- **sołectw: Siarzewo, Podole** - miejscowości te rozwiną się jako ośrodki zabudowy rezydencjonalnej, które będą pełniły dodatkowo funkcje mieszkaniowe z racji położenia obok miasta Ciechocinek oraz ze względu na niższe ceny nieruchomości i późniejsze koszty wynikające z konieczności uiszczenia podatków.
- **sołectw: Dąbrówka, Niestuszewo, Podzamcze, Turzno, Turzynek** – które będą pełnić w dalszym ciągu funkcję rolniczą z możliwością rozwoju agroturystyki. We wsiach

korzystnym byłby rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego, przechowalnictwa oraz usług w zakresie obsługi ludności i gospodarki w zależności od potrzeb.

Ponadto wsie: Raciążek, Podole, Siarzewo (w części) pełnić będą funkcje wypoczynkowe. W obszarze wymienionych wsi istnieje możliwość realizacji programu turystycznego obejmującego między innymi wyznaczenie i urządzenie ścieżek rowerowych, szlaków turystycznych, punktów widokowych.

Kierunki rozwoju w ramach poprawy jakości życia mieszkańców będą obejmowały następujące działania:

- wzrost poziomu wykształcenia mieszkańców – rozwój lokalnego rynku pracy, propagowanie dokończania się młodzieży i osób dorosłych w kierunkach kształcenia dostosowanych do potrzeb lokalnych rynków pracy (rozwój różnych form kształcenia ustawicznego – doskonalenia zawodowego),
- wzrost dochodów mieszkańców gminy,
- ograniczenie bezrobocia przez tworzenie nowych miejsc pracy w usługach, obsłudze rolnictwa i przetwórstwie rolno – spożywczym, w tym bezrobocia ukrytego w rolnictwie,
- zapewnienie dogodnych warunków zamieszkania poprzez rozwój infrastruktury technicznej we wszystkich działach (wodno – kanalizacyjnym, gazownictwie, telekomunikacji),
- przygotowanie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe,
- podniesienie poziomu świadczonych usług oraz obsługi rolnictwa.

Z rozwojem sieci osadniczej wiąże się pełne **wykorzystanie turystycznych walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego** przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju.

Działania w tym zakresie polegać będą na:

- urządzeniu i lepszym oznakowaniu istniejących szlaków turystycznych dla turystyki krajobrazowej (ewentualnie wytyczanie nowych), uwzględniających interesujące miejsca przyrodnicze, kulturowe i krajobrazowe; urządzenie punktów widokowych,
- rozwój agroturystyki w istniejących i nowych siedliskach rolniczych,
- zwiększeniu oferty noclegowej i gastronomicznej na terenie gminy pod kątem wykorzystania przez potencjalnych turystów,
- wzmocnieniu miejscowości gminnej Raciążek jako ośrodka obsługi ruchu turystycznego w zakresie promocji walorów turystycznych gminy, informacji, kultury, sportu i atrakcji turystycznych,

- wykorzystaniu walorów wynikających z położenia gminy nad rzeką Wisłą (ca 129 ha terenów wód) w perspektywie realizacji budowy projektowanego stopnia wodnego w okolicach Nieszawy (zbiornik nieszawski).

Wieś Podole w przyszłości będzie pełnić funkcję miejscowości lotniskowej.

6.2. Kierunki ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego

Głównym kierunkiem działań planistycznych odnoszących się do środowiska przyrodniczego i kulturowego jest ich ochrona i zachowanie w jak najlepszym stanie dla przyszłych pokoleń. Ogół tych działań będzie korzystnie wpływać na poprawę jakości życia mieszkańców, a poprzez zwiększenie ogólnej atrakcyjności turystycznej gminy przyspieszy rozwój aktywności związanych z obsługą ruchu turystycznego. Dla **ochrony zasobów, walorów przyrodniczych i krajobrazowych** niezbędne jest gospodarowanie z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Prawidłowe funkcjonowanie systemów przyrodniczych osiągnie się poprzez:

- ukształtowanie spójnego przestrzennie systemu ekologicznego obejmującego m.in. takie obszary prawnie chronione jak: Obszar Chronionego Krajobrazu „Nizina Ciechocińska”, lasy ochronne,
- zachowanie wartościowych przyrodniczo i krajobrazowo terenów północnej części gminy: wsie Raciążek, Podzamcze, Niestuszewo, Podole, Siarzewo obejmujących m.in. formy pochodzenia polodowcowego, zespoły łąkowo-bagienne, stanowiska roślin i zwierząt chronionych,
- objęcie ochroną terenów korytarzy ekologicznych - stanowiących łączniki między obszarami chronionymi tj. m. in. dolinę Wisły w skali ponadlokalnej, otoczenie Kanału Opaskowego, szczyt Wysoczyzny Kujawskiej.

Zwiększanie, poprawę jakości zasobów wodnych powierzchniowych i podziemnych, a zwłaszcza wód rzeki Wisły, ograniczenie deficytu wody, przez:

- osiągnięcie optymalnej retencyjności obszaru gminy zachowując m.in. wszelkie tereny podmokłe, źródłiskowe, naturalne źródła, ciekły, starorzecza, zbiorniki wodne, torfowiska,
- ograniczanie spływów zanieczyszczeń obszarowych,
- likwidację potencjalnych źródeł zanieczyszczeń (nie spełniających wymogów ochrony środowiska)
- rozbudowę systemów kanalizacyjnych i modernizację oczyszczalni ścieków w kierunku dostosowania przepustowości do przyszłych potrzeb,

- prowadzenie retencji wód, regulację stosunków wodnych, w tym wprowadzanie fitomelioracji.

Ochronę zasobów glebowych i leśnych przed przeznaczaniem na cele nierolnicze (gleb wysokoprodukcyjnych) i nieleśne terenów lasów, gruntów leśnych przez:

- eliminację czynników degradacji (zmniejszania żyzności, produktywności gleb) i zanieczyszczenia gleb oraz naruszania stosunków wodnych,
- ochronę zwartych kompleksów wysokoprodukcyjnych gleb położonych w południowej części gminy,
- wprowadzanie zadrzewień, zarówno szpalerowych wzdłuż dróg, cieków i na miedzach oraz kępowych np. w obniżeniach terenowych, na bezleśnych obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo, na których przeważają gleby wysokich klas bonitacyjnych, co pozwoli na zwiększenie walorów krajobrazowych i przeciwdziałanie erozji gleb, zwłaszcza na terenach położonych na południe od wsi Raciążek,
- zwiększenie lesistości obszaru gminy przez zalesianie gruntów najsłabszych klas bonitacyjnych (mało przydatnych) dla gospodarki rolnej, w szczególności w sołectwach: Podole, Siarzewo,
- przebudowę drzewostanów leśnych o niskich walorach ekologicznych, szczególnie w północnej części gminy tj. w miejscowości Podole, Siarzewo,
- ochronę złóż surowców naturalnych przed nadmierną i nieracjonalną eksploatacją oraz niezwłoczną rekultywację złóż wyeksploatowanych, głównie w sołectwie Siarzewo,
- powszechną edukację ekologiczną.

Dla zachowania dziedzictwa kulturowego i zabytków konieczne jest kontynuowanie działań w zakresie ochrony krajobrazu kulturowego poprzez:

- ochronę obszarów/obiektów o wysokich wartościach środowiska przyrodniczego i kulturowego w dolinie Wisły,
- ochronę zasobów średniowiecznej architektury obronnej.

6.3. Kierunki zagospodarowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Wynikają głównie z zasobów przyrodniczych i prowadzi do wzrostu aktywności gospodarczej, konkurencyjności produkcji w dostosowaniu do wymogów obowiązujących w UE.

Kierunki polityki rolnej realizowane będą poprzez:

- rozwój instytucji obsługi rolnictwa głównie w zakresie doradztwa i informacji w tym szczególnie dotyczących przepisów i wymogów unijnych, obrotu produktami rolnymi,

- tworzenie warunków dla przekształceń wielkościowych struktury agrarnej w kierunku tworzenia gospodarstw powyżej 20 ha,
- tworzenie warunków dla rozwoju rolnictwa niekonwencjonalnego w tym przetwórstwa surowców pochodzących z gospodarstw ekologicznych,
- ograniczenie produkcji rolnej na gruntach rolnych o niskiej wartości rolniczej ze wskazaniem zmiany sposobu użytkowania,
- ograniczenie wprowadzania nowej zabudowy na terenach rolnych wysokiej wartości rolniczej głównie IIIa – IIIb klasy bonitacyjnej, oraz na gruntach pochodzenia organicznego,
- wielofunkcyjny rozwój wsi dla zmniejszenia wysokiego zatrudnienia w rolnictwie.

6.4. Kierunki kształtowania leśnej przestrzeni produkcyjnej

Dla zachowania zasobów leśnych przyszłym pokoleniom konieczne jest:

- rozwijanie funkcji gospodarczej lasów zgodnie z planami urządzeniowymi gospodarstw leśnych bez względu na ich własność,
- wykluczenie działań inwestycyjnych poza niezbędnymi dla obsługi gospodarki leśnej,
- wzbogacenie struktury drzewostanów,
- dążenie do tworzenia ciągłości ekosystemów leśnych,
- tworzenie warunków do zalesień głównie dla prywatnych właścicieli gruntów,
- powiększanie zasobów leśnych poprzez zalesianie gruntów rolnych o niskiej przydatności dla produkcji rolnej jeżeli spełniają jeden z warunków:
  - ✓ są gruntami rolnymi klasy VI lub V,
  - ✓ są gruntem położonym na stoku o średnim nachyleniu powyżej 15%,
  - ✓ są gruntem okresowo zalewanym,
  - ✓ są gruntem zdegradowanym, którego rolnicza wartość użytkowa zmalała, w szczególności w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych albo w skutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej.

6.5. Kierunki rozwoju turystyki

Głównym kierunkiem działań będzie wykorzystanie zasobów i walorów środowiska przyrodniczego i kulturowego do rozwoju turystyki krajoznawczej i agroturystyki poprzez:

- urządzenie i lepsze oznakowanie istniejących szlaków turystycznych (wyposażenie je w tablice informacyjne, drobne elementy wypoczynku, inne), urządzenie punktów widokowych,
- rozwój gospodarstw agroturystycznych o odpowiednim standardzie bazy noclegowej oraz usług obsługi ruchu turystycznego, głównie w sołectwach Raciążek, Podole i Siarzewo,
- rozwój infrastruktury turystycznej ogólnodostępnej (boiska sportowe, przystań wodna, pomosty, inne) oraz paraturystycznej (usługi turystyczne), bazy noclegowej i gastronomicznej,
- w przypadku realizacji stopnia wodnego w okolicach Nieszawy (zbiornik nieszawski) – wariantowo w okolicach Siarzewa i jego turystycznego zagospodarowania, wzrośnie ranga całego obszaru. W odniesieniu do gminy Raciążek wyznaczenie i urządzenie bezpiecznego kąpieliska nad rzeką Wisłą, budowa przystani wodnej, pomostów, małej architektury (gdzie zmieni się klasa czystości wody).

6.6. Kierunki rozwoju układu komunikacyjnego

Zakłada się, że istniejący system obsługi komunikacyjnej gminy Raciążek – zbudowany z układu dróg kołowych oraz kolei normalnotorowej – w przyszłości nie ulegnie diametralnej zmianie, zostanie jednakże wzmocniony poprzez budowę nowych powiązań drogowych.

Komunikacja kołowa

Przyjmuje się następujące ustalenia:

W celu określenia wymagań technicznych i użytkowych dróg wprowadza się oprócz kategorii następujące klasy

- autostrada – oznaczona symbolem A,
- droga krajowa – klasa GP – główna ruchu przyspieszonego,
- drogi powiatowe – klasa G – główna oraz Z – zbiorcza,
- drogi gminne – klasa L – lokalna oraz D – dojazdowa.

Szerokość dróg w liniach rozgraniczających powinna wynosić co najmniej :

- autostrada – wg szczegółowych materiałów – załącznika do decyzji z dnia 5 września 2001r. Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast Nr GP-1- 531-10b/A-1/20/2001/EM+JC/521 w sprawie ustalenia lokalizacji autostrady płatnej A-1 na terenie byłego województwa wrocławskiego, obecnego województwa kujawsko – pomorskiego
- droga krajowa klasy GP – 25 m,
- drogi powiatowe klasy G – 25 m, klasy Z – 20 m,
- drogi gminne klasy L i D – 15 m.

Elementy układu komunikacyjnego wymagające usprawnienia oraz modernizacji:

- wprowadzenie do układu komunikacyjnego gminy autostrady A – 1 Gdańsk – Gorzyczki (granica państwa), zgodnie z decyzją w sprawie ustalenia lokalizacji autostrady płatnej A – 1 Nr GP-1-531-10b/A-1/20/2001/EM+JC/521 z dnia 05.09.2001 r. wydanej przez Prezesa Urzędu Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast.
- wprowadzenie do układu komunikacyjnego gminy drogi w klasie głównej G, stanowiącej fragment drogi o nieokreślonej aktualnie kategorii, przebiegającej po koronie projektowanej zapory w Nieszawie, łączącej drogę krajową Nr 1 (w sąsiedztwie węzła autostradowego „ODOLION”) z drogą krajową Nr 10 (planowaną drogą ekspresową S 10).

Na terenie gminy Raciążek ślad planowanej drogi pokrywa się z przebiegiem drogi kategorii powiatowej Nr 2605 C Stara Wieś – Nieszawa.

- należy zachować rezerwy terenowe dla drogi krajowej Nr 1 oznaczonej na rysunku Studium symbolem KDK umożliwiające w przyszłości przebudowę jej przekroju poprzecznego na dwujezdniowy (2x2) o szerokości w liniach rozgraniczających co najmniej 35 m.

Obiekty budowlane przy drodze krajowej Nr 1 powinny być usytuowane w odległości co najmniej 25 m od zewnętrznej krawędzi jezdni tej drogi, po stronie rezerw terenowych, pod dobudowę drugiej jezdni normatywną odległość należy zwiększyć o 15 m (o szerokość drugiej jezdni wraz z pasem rozdziału).

Ze względów bezpieczeństwa należy dążyć do ograniczenia dostępności do drogi krajowej Nr 62; nie dopuszcza się sytuowania nowych zjazdów bezpośrednio z drogi krajowej do przyległego terenu, jak również zmiany charakteru istniejących zjazdów indywidualnych na zjazdy publiczne.

W przypadku sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wystąpienia konieczności włączeń terenów przyległych do drogi krajowej należy planować zbiorcze drogi obsługujące bez ograniczeń przyległy teren, jednocześnie eliminować liczbę istniejących włączeń bezpośrednio do drogi.

Zagospodarowanie terenu w obrębie skrzyżowania drogi krajowej z drogami innych kategorii powinno gwarantować zachowanie normatywnych trójkątów widoczności.

W związku z nasilającym się ruchem pojazdów ciężarowych o nacisku osi na jednię 115 kN planuje się przebudowę drogi krajowej Nr 1 polegającą na wzmocnieniu konstrukcji nawierzchni i jednoczesną korektą geometrii drogi w obrębie skrzyżowań z innymi drogami,

zjazdami do obiektów przydrożnych itp. Przebudowie ulegnie system odwodnienia oraz dopuszczalnego postoju przy obiektach usytuowanych w sąsiedztwie pasa drogowego; zakłada się konieczność wykupów niewielkich fragmentów gruntów na poszerzenie pasa drogowego.

- przebudowa dróg powiatowych dotycząca parametrów technicznych i użytkowych przypisanych tej klasie dróg, oznaczonych na rysunku symbolem KDG,
- rozwój urządzeń obsługujących sieć komunikacyjną, jak: parkingi przydrożne, wielofunkcyjne stacje paliw, stacje obsługi pojazdów,
- sukcesywna realizacja spójnej sieci ścieżek rowerowych; dotyczy to zarówno szlaków turystycznych jak i dojazdów do szkół, obiektów usługowych oraz miejsc pracy,
- zwracanie uwagi na ochronę środowiska przyrodniczego oraz życia człowieka przed negatywnym oddziaływaniem ruchu drogowego.

Komunikacja kolejowa

- Zakłada się utrzymanie przebiegu przez teren gminy funkcjonującej linii kolejowej nr 18 normalnotorowej zelektryfikowanej o znaczeniu państwowym Kutno – Piła.
- W najbliższym czasie nie przewiduje się na terenie gminy kolejowych zamierzeń inwestycyjnych wymagających rezerwacji terenów.
- Przy sporządzaniu projektów zagospodarowania działek sąsiadujących z terenami PKP należy uwzględniać obowiązujące przepisy w sprawie określenia odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew lub krzewów, elementów ochrony akustycznej, wykonywanie robót ziemnych, budynków i budowli w sąsiedztwie linii kolejowych oraz sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych i pasów przeciwpożarowych.
- Wg aktualnie obowiązujących przepisów drzewa lub krzewy mogą być usytuowane w odległości nie mniejszej niż 15 m od osi skrajnego toru kolejowego.
- Roboty ziemne oraz budynki i budowle mogą być w odległości nie mniejszej niż 10 m od granicy obszaru kolejowego z tym, że ta odległość od osi skrajnego toru nie może być mniejsza niż 20 m,
- Przy projektowaniu zabudowy należy uwzględniać obowiązujące przepisy w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie; w szczególności należy zastosować środki techniczne zmniejszające uciążliwości sąsiedztwa linii kolejowej – przed hałasem i drganiami (wibracjami).

Komunikacja zbiorowa

Należy z dużym prawdopodobieństwem założyć, że podstawowym środkiem komunikacji zbiorowej na terenie gminy Raciążek pozostanie autobus. Zakłada się, że

kierunkiem rozwojowym winno być objęcie komunikacją zbiorową wszystkich miejscowości w gminie.

Droga wodna

Teren gminy Raciążek położony jest na lewym brzegu rzeki Wisły, która jest śródlądową drogą wodną. Po modernizacji i budowie infrastruktury technicznej (np. przystań rzeczna) może nastąpić reaktywowanie transportu wodnego, co będzie mieć również znaczenie dla rozwoju gospodarczego gminy.

6.7. Kierunki rozwoju infrastruktury technicznej

Istotne znaczenie dla rozwoju gminy ma rozwiązywanie problemów wykraczających poza lokalne możliwości wspólnie z gminami ościennymi, dlatego kierunki rozwoju w zakresie poszczególnych mediów podzielono na lokalne i ponadlokalne (wewnętrzne i zewnętrzne).

Podstawowym celem z zakresu infrastruktury technicznej jest wzrost poziomu rozwoju poszczególnych mediów jako czynnika powodującego wzrost poziomu życia ludzi i rozwoju społeczno – gospodarczego, jak również osiągnięcia odpowiedniej jakości środowiska przyrodniczego.

Cel ten można osiągnąć poprzez:

- 100% zwodociągowania gminy,
- skanalizowanie miejscowości gminnej Raciążek oraz miejscowości o zwartej zabudowie,
- realizacja na terenach wiejskich indywidualnych systemów oczyszczania (oczyszczalnie przyzagrodowe),
- zorganizowany wywóz odpadów na międzygminne składowisko odpadów komunalnych w miejscowości Służewo, gm. Aleksandrów Kujawski,
- gazyfikację gminy gazem ziemnym wysokometanowym,
- stosowanie do celów grzewczych paliw ekologicznych (gaz, energia elektryczna, olej opałowy).

W zakresie zaopatrzenia w wodę zakłada się 100% zaopatrzenia mieszkańców gminy w wodę z wodociągów grupowych i indywidualnych ujęć. W tym celu konieczna jest realizacja następujących przedsięwzięć:

- zwodociągowanie terenu gminy z ujęcia wody Siarzewo i Raciążek,
- dalsza rozbudowa sieci wodociągowych umożliwiających bezawaryjną dostawę wody do nowych odbiorców,
- sukcesywna wymiana i renowacja wyeksploatowanych odcinków sieci wodociągowych,

- modernizacja i rozbudowa istniejącego ujęcia wody w celu dostosowania do wymogów unijnych,
- wykonanie opracowania hydrogeologicznego dla gminnego ujęcia wody w celu ustanowienia dla niego strefy ochronnej lub odstąpienie od jej ustanowienia,
- utrzymuje się dotychczasowe miejsca poboru wody do celów p. poz.

W zakresie odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków wyznacza się obszary o zróżnicowanym systemie oczyszczania:

- grupowy system oczyszczania zakłada się w miejscowości gminnej Raciążek oraz w sołectwie Podole, wariantowo poprzez:
  - ✓ budowę mechaniczno – biologicznej oczyszczalni ścieków z siecią kanalizacyjną,
  - ✓ budowę sieci kanalizacyjnej i odprowadzanie ścieków do miejskiej oczyszczalni w Ciechocinku,
- rozwiązanie gospodarki ściekowej w obszarach o zwartej zabudowie, a szczególnie w sołectwie Siarzewo poprzez budowę lokalnej oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej,
- indywidualny system oczyszczania ścieków zakłada się na terenach o rozproszonej zabudowie. Oczyszczanie i unieszkodliwianie ścieków odbywać się będzie poprzez nowoczesne indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków lub zbiorniki bezodpływowe z koniecznością wywozu do punktu zlewnego przy oczyszczalni gminnej lub miejskiej oczyszczalni w Ciechocinku.

W zakresie odprowadzania wód deszczowych zakłada się:

- ujęcie w szczelne, otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne wód opadowych lub roztopowych z powierzchni szczelnej terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, , centrów wsi, dróg, parkingów oraz obiektów magazynowania i dystrybucji paliw,
- oczyszczenie w stopniu przewidzianym w obecnie obowiązujących przepisach szczegółowych w/w wód przed odprowadzeniem ich do odbiornika,

W zakresie ciepłownictwa zakłada się:

- sukcesywną modernizację i przebudowę urządzeń grzewczych w celu zastosowania paliw o niskim stopniu emisji zanieczyszczeń,
- w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i w indywidualnych gospodarstwach, a szczególnie w nowych budynkach mieszkaniowych, należy stosować systemy grzewcze preferujące paliwa ekologiczne,

- dla budynków mieszkalnych wielorodzinnych zmianę dotychczasowego sposobu zaopatrzenia w ciepło na rzecz nowoczesnych, ekologicznych systemów grzewczych (indywidualnie dla każdego budynku lub kotłownie wspólne dla zespołów budynków).

W zakresie telekomunikacji zakłada się:

- unowocześnienie sieci i urządzeń telekomunikacyjnych,
- dalszą realizację sieci telefonicznych w zależności od potrzeb,
- docelową wymianę napowietrznych linii telekomunikacyjnych na rzecz kabli światłowodowych,
- przy opracowywaniu projektów budowlanych należy uwzględniać istniejącą infrastrukturę telekomunikacyjną z zachowaniem odległości zgodnie z obowiązującymi normami,
- w przypadku wystąpienia kolizji z istniejącą siecią TP S.A. przebudowę planowanej zabudowy lub dostosowanie przebiegu sieci do nowej zabudowy na koszt inwestora,
- rozwój telefonii komórkowej.

W zakresie gazownictwa zakłada się:

w zakresie zadań ponadlokalnych:

- utrzymanie przebiegu przez teren gminy gazociągów wysokoprężnych i wynikających z tego ograniczeń zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami (nowe obiekty winny być sytuowane w odległości nie mniejszej niż odległość bezpieczna: dla gazociągów DN 400 i DN 500 – 35 m od osi gazociągu, dla gazociągu DN 250 – 20 m od osi gazociągu,
  - gazociąg w/c DN 400; PN 6,3 MPa relacji Włocławek – Gdańsk,
  - gazociąg w/c DN 500, PN 8,4 MPa relacji Gustorzyn – Gdańsk,
  - gazociąg w/c DN 250; PN 6,3 MPa relacji Turzno – Gniewkowo,
- realizacja gazociągu regionalnego jako odgałęzienia od gazociągu wysokoprężnego DN 400 relacji Włocławek – Gdańsk dla zaopatrzenia w gaz gminy Raciążek i wariantowo miasta Nieszawy i wynikających z tego ograniczeń zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami (szerokość stref kontrolowanych wynosi dla gazociągów do DN 150 włącznie – 4 , dla gazociągów powyżej DN 150 do DN 300 włącznie – 6 m), orientacyjny przebieg przedstawiono na rysunku studium,

w zakresie zadań lokalnych:

- budowa stacji redukcyjno – pomiarowej I stopnia dla gminy Raciążek, orientacyjne usytuowanie oznaczone na rysunku studium symbolem EG,
- rozwój gazyfikacji gazem ziemnym wysokometanowym uwarunkowany miernikami ekonomicznymi,

W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną zakłada się:

w zakresie zadań ponadlokalnych:

- utrzymanie przebiegu przez teren gminy linii elektroenergetycznej 110 kV GPZ Włocławek Azoty – GPZ Ciechocinek oraz magistralnych linii napowietrznych i kablowych 15 kV i wynikających z tego ograniczeń zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami (strefa ograniczonego użytkowania terenu rozmieszczoną wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych, odpowiednio dla linii o napięciu 110 kV – po 20 m i 15 kV – po 6,5 m, w obie strony od osi linii,
- realizację projektowanej napowietrznej linii elektroenergetycznej 110 kV dla wprowadzenia mocy z planowanego stopnia wodnego w Nieszawie do GPZ Ciechocinek oraz realizację napowietrznych linii 15 kV z GPZ Ciechocinek dla zasilania placu budowy i potrzeb własnych elektrowni wodnej (jako wariant I). W wariantcie II przewidzieć realizację GPZ w Nieszawie ze względu na ochronę krajobrazu Niziny Ciechocińskiej,
- adaptację przebiegających przez teren gminy istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych 15 kV do planowanego sposobu zagospodarowania,
- modernizację starych linii elektroenergetycznych, poprzez sukcesywne wprowadzanie sieci kablowych,
- rozbudowę sieci rozdzielczej 15 kV związanej z rozwojem gminy,
- realizację stacji transformatorowych na terenach zainwestowanych, wynikających ze zwiększonego obciążenia,
- opracowanie projektu założeń do planu zaopatrzenia gminy w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe.

W zakresie gospodarki odpadami zakłada się:

- wprowadzenie pojemników na odpady na wszystkich posesjach,
- zorganizowany wywóz odpadów na składowisko,
- wprowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, co jest jednoznaczne z redukcją odpadów przeznaczonych do składowania,
- opracowanie Planu gospodarki odpadami dla gminy Raciążek.

W zakresie gospodarki wodnej zakłada się:

W zakresie zadań ponadlokalnych realizację zbiornika i stopnia wodnego „Nieszawa” z elektrownią wodną na Wiśle (wariantowo przedstawiono na rysunku studium).

W zakresie ochrony przed powodzią zakłada się:

w zakresie zadań ponadlokalnych:

- realizację podwyższenia korpusu wału przeciwpowodziowego Niziny Ciechocińskiej,

- przeciwdziałanie prawdopodobieństwu wystąpienia powodzi zatorowej i zalania znacznych obszarów Niziny Ciechocińskiej.

w zakresie zadań lokalnych:

- ograniczanie zabudowy na terenach zagrożonych powodzią $Q_{1\%}$ (przez wodę stuletnią),
- wyłączenie z zabudowy terenów bezpośredniego zagrożenia powodzią.

7. STREFY POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Raciążek jest gminą o ukształtowanej strukturze funkcjonalno-przestrzennej, zdeterminowanej położeniem (m. in. położenie tranzytowe, w bezpośrednim sąsiedztwie Ciechocinka), występowaniem obszarów chronionych, dotychczasowym zagospodarowaniem. Biorąc pod uwagę powyższe czynniki, jak również uwarunkowania wpływające na przyszły rozwój gminy (w tym projektowana autostrada, planowany wariant lokalizacji stopnia wodnego na Wiśle), wyróżnione w obrębie gminy obszary o podobnych cechach i problemach do rozwiązania wyodrębnia się strefy funkcjonalne: (w nich obszary,:

- A. wielofunkcyjną (Raciążek),
- B. mieszkaniowo-wielofunkcyjną (Podole, część Siarzewa),
- C. przyrodniczo-rolną (Siarzewo),
- D. rolno-osadniczą (południowa część gminy),
- E. wzmożonej aktywności ekonomicznej.

W strefach funkcjonalnych wyróżnia się tereny - jednostki strukturalne, w których mogą być realizowane funkcje podstawowe lub uzupełniające. Mogą wystąpić wykluczenia określonych funkcji. Bardziej szczegółowe ustalenia określone zostaną na dalszym etapie postępowania planistycznego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub w decyzjach o warunkach zabudowy.

Strefa A - wielofunkcyjna

Położona w północno – środkowej części gminy – wieś Raciążek. Uwarunkowania zagospodarowania tego obszaru wynikają głównie z faktu, iż strefa ta obejmuje swym zasięgiem obszar wsi gminnej „stolicy gminnej”, gdzie ma miejsce przenikanie się bardzo wielu różnorodnych dziedzin życia. To właśnie wieś gminna jest największym skupiskiem ludności w gminie, to tu ma miejsce największa koncentracja usług zarówno publicznych (obsługa administracyjna) jak i komercyjnych oraz to tu występują przede wszystkim tereny, obiekty o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych.

W strefie przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- realizowanie obiektów związanych z funkcjonowaniem i obsługą gminy,
- stworzenie warunków do kształtowania centrum usługowego,
- stworzenie warunków do podnoszenia standardów jakości życia mieszkańców,
- ochrona części zabytkowej wsi oraz jej środowiska przyrodniczego.

Funkcja podstawowa: usługi publiczne i komercyjne (U...), mieszkaniowa z możliwością wprowadzania usług nie uciążliwych (MU), turystyczna (T).

Funkcja uzupełniająca: produkcyjno – usługowa (PU), przyrodniczo - rolna z ograniczeniem zabudowy (RR).

Funkcja wykluczona: produkcyjna – uciążliwa.

Strefa B - mieszkaniowo-wielofunkcyjna

Jest to strefa położona w północnej części gminy (wsie: Podole, część Siarzewa), przylegająca bezpośrednio do granic uzdrowiska Ciechocinka. Na jej obszarze znajduje się przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa oraz powinny znaleźć się obiekty użyteczności publicznej. Na obszarze tej strefy planuje się tereny pod zabudowę.

W strefie przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- stworzenie warunków dla przestrzennego rozwoju terenów budowlanych,
- racjonalne korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego z uwzględnieniem zasad jego ochrony przy rozwoju różnych funkcji,
- ochrona wód ze szczególnym uwzględnieniem pitnych i mineralnych,
- pozostawienie w dotychczasowym użytkowaniu terenów nie nadających się do zabudowy,
- uzupełnienie braków i modernizacja systemu infrastruktury technicznej terenów zabudowanych i wyprzedzające przygotowanie terenów przeznaczonych do zabudowy,

Funkcje podstawowe: mieszkalnictwo, usługi.

Funkcje uzupełniające określają następujące jednostki strukturalne: mieszkaniowo-usługowa (MU), usługowa (U...), mieszkaniowo-przyrodnicza (M..), przyrodniczo-rekreacyjna (UT), rezydencjalna (MD),

Funkcje wykluczone: przemysł.

Strefa C - przyrodniczo-rolna

Granice strefy położonej w północno-wschodniej części gminy wyznaczają: od strony północnej rzeka Wisła, od strony południowej skarpa Wysoczyzny Kujawskiej, od strony zachodniej wał przeciwpowodziowy, od strony wschodniej granica z miastem Nieszawa.

Podstawowym uwarunkowaniem decydującym o sposobie jej zagospodarowania jest położenie w obszarze bezpośredniego zagrożenia powodzią.

W strefie przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- stworzenie warunków do ochrony przed powodzią całej Niziny Ciechocińskiej,
- umożliwienie lokalizacji niezbędnym sieciom, urządzeniom infrastruktury technicznej (gdy nie ma innych możliwości lokalizacji).

Funkcja podstawowa: rzeki Wisły (WW/KW), rolna z ograniczeniem zabudowy (RR), leśna (wg wymogów powodziowych).

Funkcja uzupełniająca: urządzenia sportowe i rekreacyjne bez obiektów kubaturowych oraz fragmentarycznie indywidualnie rolno-osadnicza (RO).

Funkcja wykluczona: zabudowa mieszkaniowa, inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko, mogące zanieczyszczać wody, mogące utrudnić ochronę przed powodzią.

Strefa D – rolno-osadnicza

Położona jest w południowej części gminy. Obejmuje dwa obszary rozdzielone południkowo przebiegającą strefą E. Uwarunkowaniem decydującym o sposobie jej zagospodarowania jest występowanie gleb wysokich klas bonitacyjnych i położenie większości strefy w Obszarze Chronionego Krajobrazu „Nizina Ciechocińska).

Przyjmuje się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- maksymalna ochrona gleb wysokich klas bonitacyjnych,
- umożliwienie wprowadzania działalności pozarolniczej w gospodarstwach rolnych jako dodatkowego źródła utrzymania,
- stworzenie warunków dla inwestorów zewnętrznych, szczególnie w obszarach aktywności społeczno-gospodarczej (wzdłuż uzbrojonych ciągów komunikacyjnych), obszarach zasobów energii wiatrowej.

Funkcja podstawowa: produkcja rolna,

Funkcja uzupełniająca: zabudowa mieszkaniowa (MU), urządzenia sportowe i rekreacyjne,

Funkcja wykluczona: inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko.

Strefa E – wzmożonej aktywności ekonomicznej

Położona jest w środkowo – zachodniej części gminy w układzie południkowym. Decydującym uwarunkowaniem zagospodarowania strefy są istniejące i planowane przebiegi ponadlokalnej infrastruktury technicznej, takie jak: projektowana autostrada A1 wraz z węzłem „Odolion” zlokalizowanym na obszarze gminy Aleksandrów Kujawski, droga krajowa 1, gazociągi wysokich ciśnień, linia wysokiego napięcia, międzymiastowe sieci telekomunikacyjne. W strefie przyjmuje się następujące kierunki rozwoju:

- stworzenie warunków przebiegu sieciom infrastruktury technicznej istniejącym i projektowanym,
- umożliwienie lokalizacji obiektów usługowych dotyczących obsługi ruchu pojazdów, np. motele, gastronomia, handel, stacje paliw, warsztaty samochodowe,
- umożliwienie lokalizacji obiektów działalności produkcyjnej i rzemieślniczej
- z uwzględnieniem przepisów szczegółowych dotyczących obszarów ograniczonego użytkowania od sieci i urządzeń.

Funkcja podstawowa: przebieg sieci infrastruktury technicznej, usługi rzemieślnicze, produkcyjne – PU, usługi komercyjne – U...

Funkcja uzupełniająca: zieleń urządzona – Z...

Funkcja wykluczona: zabudowa mieszkaniowa, usługi publiczne.

7.1. Strefa osadnicza

W strefach funkcjonalnych wyróżnia się jednostki tereny do inwestowania (strefa osadnicza), dla których przyjęto odpowiednią politykę przestrzenną w zależności od funkcji jak i stopnia zainwestowania. Ze względu na zróżnicowanie funkcjonalne wyodrębnia się następujące typy obszarów, terenów o różnym przeznaczeniu:

- 1) mieszkaniowo – usługowe (MU),
- 2) mieszkaniowo – usługowo - rezydencjonalne (MUD),
- 3) zabudowy mieszanej (R-MU),
- 4) centrum usługowe (UC),
- 5) priorytetowych usług publicznych i komercyjnych (U...),
- 6) zagospodarowania turystycznego (UT),
- 7) produkcyjno – usługowej (R-PU),
- 8) obszarów, terenów górniczych (PG),
- 9) tereny zieleni urządzonej,
- 10) tereny wyłączone spod zabudowy.

Postulowane wskazania ogólne dla działań w strefie osadniczej:

- nie należy budować bądź rozbudowywać obiektów mieszkalnych w zwartej zabudowie zakładów produkcyjnych i usługowych stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi,
- nie wskazana jest budowa obiektów szkodliwych, uciążliwych dla środowiska, szczególnie w obszarach objętych ochroną prawną, zagrożonych powodzią,
- nie wskazane wznoszenie obiektów budowlanych naruszających walory krajobrazowe środowiska w pobliżu zbiorników wodnych, punktów widokowych obiektów zabytkowych lub innych terenów o szczególnych walorach krajobrazowych,
- wszelkie działania projektowe i realizacyjne w strefach objętych ochroną konserwatorską podlegają uzgodnieniu ze służbą ds. ochrony zabytków,

- odległość obiektów budowlanych od zewnętrznej krawędzi jezdni należy przyjmować zgodnie z obowiązującymi przepisami o drogach publicznych (obecnie Dz. U. z 2000 r. Nr 71 poz. 838 ze zm.).

1) obszary mieszkaniowo - usługowe „MU”

Położone na terenie wszystkich sołectw wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych oraz w sołectwie Raciążek, Podole, Siarzewo na terenach dodatkowych (wysoka presja społeczna na ich zainwestowanie)

Ustalenia:

- adaptacja istniejącej zabudowy, jej przebudowa i modernizacja,
- wprowadzanie nowej zabudowy jednorodzinnej,
- dopuszcza się zieleń urządzoną, trasy i urządzenia infrastruktury technicznej o znaczeniu lokalnym,
- możliwość wprowadzenia działalności usługowej nie uciążliwej,
- preferowane wprowadzenie działań związanych z agroturystyką,
- możliwość wprowadzenia działalności rzemieślniczej o uciążliwości nie wykraczającej poza obręb własności.

2) obszary mieszkaniowo – usługowo - rezydencjonalne „MUD”

Położone w sołectwach: Siarzewo, Raciążek, Podole

Ustalenia:

- realizacja zabudowy rezydencjonalnej,
- zaleca się aby powierzchnia działki nie była mniejsza niż 0,4 / 0,5 ha,
- zaleca się by znaczny odsetek działki budowlanej zajmowała powierzchnia biologicznie czynna (zalesienie) min. 90%.
- korzystna realizacja usług agroturystycznych,
- działania uzupełniające: drogi, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej o znaczeniu lokalnym,
- zakaz realizacji obiektów nie harmonizujących z otaczającym krajobrazem.

3) zabudowy mieszanej „R-MU”

Położone w sołectwach: Podzamcze, Niestuszewo, Dąbrówka, Turzno, Turzynek wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych. Obejmują zarówno zabudowę zagrodową jak i jednorodziną.

Ustalenia:

- adaptacja istniejącej zabudowy, jej przebudowa i modernizacja,

- wprowadzanie nowej zabudowy jednorodzinnej,
- dopuszcza się zieleni urządzonej, trasy i urządzenia infrastruktury technicznej o znaczeniu lokalnym,
- możliwość wprowadzenia działalności usługowej nie uciążliwej,
- preferowane wprowadzenie działań związanych z agroturystyką,
- możliwość wprowadzenia działalności rzemieślniczej o uciążliwości nie wykraczającej poza obręb własności
- dopuszcza się w ramach zabudowy zagrodowej lokalizację obiektów przetwórstwa rolno-spożywczego.

4) centrum usługowe „UC”

Położony w miejscowości gminnej Raciążek.

Obejmuje teren, na którym powinna nastąpić koncentracja obiektów usługowych w celu powstania wyraźnego centrum usługowego.

Ustalenia:

- adaptacja istniejących budynków usługowych, mieszkalnych ich rozbudowa i modernizacja,
- trasy i urządzenia komunikacji lokalnej,
- lokalizacja usług w odrębnych od mieszkalnych budynkach, na wydzielonych działkach,
- dopuszcza się pełnienie innych funkcji nie sprzecznych z podstawowymi,
- zlokalizowane usługi muszą mieć charakter nieuciążliwy,
- adaptacja budynków o walorach zabytkowych na działalność usługową w celu ich rewaloryzacji,
- zapewnienie przy nowopowstających budynkach usługowych miejsc parkingowych.

5) obszary priorytetowych usług publicznych i komercyjnych „U...”

Położone w sołectwach: Raciążek, Siarzewo, Podole, Turzno, Turzynek

Obejmują usługi publiczne: oświaty, zdrowia, administracji, sportu i rekreacji oraz komercyjne: handlu, gastronomii.

Ustalenia:

- dopuszcza się pełnienie innych funkcji nie sprzecznych z funkcją terenów sąsiadujących.
- adaptacja istniejącej działalności z możliwością budowy, rozbudowy i modernizacji,
- zmiana na inną funkcję, nie sprzeczną z działalnością sąsiadującą,

- dążenie do lokalizowania usług w odrębnych od mieszkalnych budynkach,
- zlokalizowane usługi muszą mieć charakter nieuciążliwy.

6) obszary zagospodarowania turystycznego „UT”

Położone w miejscowościach: Podole, Raciążek.

Ustalenia:

- adaptacja istniejącej infrastruktury turystyczno-wypoczynkowej,
- zagospodarowanie turystyczne obiektów zabytkowych, w tym wzgórza zamkowego,
- realizacja programu rekreacyjno – sportowego jak: boiska sportowe, ścieżki pieszo-rowerowo-konne itp.,
- lokalizacja ośrodków rekreacyjnych ogólnodostępnych,
- realizacja zabudowy agroturystycznej,
- realizacja dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej o znaczeniu lokalnym,
- dopuszcza się zabudowę mieszkaniowo-usługową, pensjonatową na dużych działkach.

7) obszary produkcyjno – usługowe „R-PU”

Położone we wsiach: Raciążek, Siarzewo, Podole, Niestuszewo

Obejmują tereny baz magazynowych, placów składowych, hal produkcyjnych, oraz tereny wyznaczone do realizacji podobnych funkcji.

Ustalenia:

- adaptacja, porządkowanie istniejącej zabudowy produkcyjnej i usługowej z pełnym wykorzystaniem istniejącego zainwestowania,
- budowa nowych obiektów produkcyjnych i usługowych,
- realizacja dróg, sieci i urządzeń infrastruktury technicznej,
- dopuszcza się realizację funkcji mieszkaniowej dla właściciela działań podstawowych,
- uciążliwość działań winna mieścić się w granicy własności terenu.

8) obszary, tereny górnicze „PG”

Położone w sołectwach: Siarzewo, Niestuszewo.

Obejmują tereny złóż surowców mineralnych (piasków) zarówno udokumentowanych jak i prognostycznych.

Ustalenia:

- lokalizacja wyrobisk surowców mineralnych,

- respektowanie zasad wynikających z przepisów szczególnych w tym ustawy-prawo geodezyjne i górnicze,
- rekultywacja terenów poeksploatacyjnych,
- dopuszcza się układ komunikacyjny, trasy i urządzenia infrastruktury technicznej dla obsługi wyrobisk.

9) tereny zieleni urządzonej „ZP”, „ZC”

Położone w miejscowości Raciążek.

Obejmują zielen parków, skwerów „ZP” i zielen cmentarzy „ZC”.

Ustalenia:

- zakaz wycinki drzewostanu bez uzgodnienia z odpowiednimi służbami,
- wyklucza się wprowadzenie obiektów nie związanych funkcjonalnie z terenem,
- wskazana pielęgnacja drzewostanu,
- nakaz utrzymywania ładu i porządku.

10) Tereny wyłączone spod zabudowy

- część terenów wyszczególnionych w dziale „ochrona środowiska i ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym: tereny wód powierzchniowych, podmokłe, tereny o dużych spadkach, potencjalnie zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, strefy ekspozycji zabytków, stanowiska archeologiczne,
- tereny leśne,
- tereny zieleni urządzonej,
- tereny wzdłuż przebiegów infrastruktury technicznej,
- tereny bezpośredniej ochrony ujęć wodnych,
- tereny bezpośredniego zagrożenia powodziowego,
- inne tereny wynikające z przepisów odrębnych.

Ustalenia zapisane w poszczególnych działach, branżach.

7.2. Strefa przyrodnicza i kulturowa

Rejon gminy Raciążek posiada ważne położenie w stosunku do sieci ekologicznych systemu krajowego i europejskiego.

W koncepcji sieci ekologicznej ECONET – POLSKA miasto położone jest w obrębie korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym obejmującym dolinę Wisły, który

stanowi łącznik pomiędzy obszarami węzłowymi w środkowej części Polski a Morzem Bałtyckim. Głównym założeniem tej koncepcji jest nie tylko ochrona pojedynczych gatunków, stanowisk, obiektów, czy obszarów, ale również korytarzy pomiędzy nimi, które umożliwiałyby rozprzestrzenianie się i migrację gatunków roślin i zwierząt wzdłuż ciągów przestrzennych.

Obejmuje obszary, tereny, obiekty objęte ochroną prawną i postulowane do zachowania, ochrony dotyczące polityki zewnętrznej i wewnętrznej. Wyróżnia się tu tereny z działaniami o wysokim i średnim reżimie ochronnym.

7.2.1. Strefa przyrodnicza i kulturowa polityki ponadlokalnej

Obszar objęty opracowaniem znajduje się na terenie objętym prawną ochroną przyrody i krajobrazu.

1) Obszar specjalnej ochrony ptaków NATURA 2000 Dolina Dolnej Wisły
Rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 21 lipca 2004 r. (Dz. U. Nr 229 poz. 2313) – obszar specjalnej ochrony ptaków. Obejmuje dno doliny rzeki Wisły od Włocławka do ujścia. Na terenie gminy Raciążek powierzchnia obszaru wynosi 260,1 ha. Celem wyznaczenia obszaru jest ochrona populacji dziko występujących ptaków oraz utrzymania ich siedlisk w nie pogorszonym stanie.

2) Obszar Chronionego Krajobrazu „Nizina Ciechocińska” i postulowanej strefy „C” ochrony uzdrowiskowej - granice obszarów oznaczone na rysunku studium symbolem graficznym

Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej - średni reżim ochrony

Rozporządzenie nr 36/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 3 grudnia 2004 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. z 2004 r. Nr 120 poz. 2016). Obszar obejmuje przeważającą część gminy Raciążek. Łączna powierzchnia wynosi 10405 ha, w tym fragment na terenie gminy Raciążek ok. 2860 ha, co stanowi 27,5 % całego OCK i 87,0 % powierzchni gminy.

Dla obszaru wprowadza się następujące zakazy (ustalenia wg rozporządzenia j. w):

a) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, lęgówisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;

- b) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (w tym lokalizacji ferm produkcji zwierzęcej, linii elektroenergetycznych wysokich napięć - dop. proj.);
- c) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- d) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- e) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- f) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważenie wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- g) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- h) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Strefy ochrony uzdrowiskowej

Uchwała XXII/118/92 Rady Miejskiej Ciechocinka z dnia 27.01.1992 r. w sprawie ustanowienia Tymczasowego Statutu Uzdrowiska wyznacza strefę ochrony uzdrowiskowej „A” i „B”.

Strefa ochrony uzdrowiskowej „B”

Granica strefy „B” przebiega najbliżej terytorium gminy Raciążek tj. po granicy administracyjnej gminy Ciechocinek i Raciążek.

Strefa ochrony uzdrowiskowej „C” postulowana – średni reżim ochrony

Obszar niezbędny jest dla zapewnienia ochrony miejscowego klimatu i krajobrazu, pełni rolę otuliny uzdrowiska. Postulowana granica strefy przebiega po granicy w/w Obszaru Chronionego Krajobrazu „Nizina Ciechocińska”.

Ustalenia:

- zachowanie dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkalno-usługowej i zagrodowej odpowiedniej minimalnej powierzchni działek o następujących powierzchniach:
  - ✓ działka siedliskowa gospodarstwa wiejskiego co najmniej 1500 m²
  - ✓ działka rekreacyjna 1000 m²
  - ✓ działka pensjonatowa 4000 m²/5000 m²,
- zachowanie co najmniej 50% powierzchni działki jako biologicznie czynne tj. niezabudowane i nieutwardzone,
- umieszczenie w planie pełnej infrastruktury inżynierskiej,
- umieszczania ekologicznych parkingów z zielenią izolacyjną,
- wprowadzenie systemów energii odnawialnej lub zapewniającej niską emisję zanieczyszczeń,
- realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu art. 51 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (w tym lokalizacji ferm produkcji zwierzęcej, linii elektroenergetycznych wysokich napięć - dop. proj.),
- zachowanie i obudowę biologiczną cieków oraz maksymalną ochronę istniejącego drzewostanu.

3) Obszar (teren) górniczy wód leczniczych „Ciechocinek”

Decyzja Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 28.02.1969 znak PG/236/69 w sprawie utworzenia obszaru górniczego Ciechocinek dla zasobów wód leczniczych (pokrywa się z terenem górniczym). Łączna powierzchnia obszaru (pokrywa się z terenem) górniczego wynosi 3890,35 ha, w tym na terenie gminy Raciążek ok. 850,0 ha, co stanowi ok. 22 % powierzchni całego obszaru górniczego i ok. 26 % powierzchni gminy.

Ustalenia:

- uporządkować gospodarkę wodnościekową,
- nie lokalizować składowisk odpadów.

4) Pomnik przyrody – wysoki reżim ochrony - wpisany do rejestru Woj. Konserwatora Przyrody oznaczony na rysunku symbolem graficznym.

Rejestr Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody (nie potwierdzony obecnie Rozporządzeniem Wojewody Kujawsko-Pomorskiego) ujmuje dąb w miejscowości Podole pod nr rej. 38.

Pomnik przyrody podlega szczególnej ochronie polegającej m.in. na zakazie:

- zmiany stosunków wodnych – w ich otoczeniu mogące mieć wpływ na stan drzewa,
- w zasięgu rzutu korony drzewa oraz w promieniu nie mniejszym niż 15 m licząc od pnia drzewa zakazuje się również:
- wznoszenia, budowy lub rozbudowy jakichkolwiek obiektów budowlanych, urządzeń do instalacji a także prowadzenia prac ziemnych,
- zanieczyszczania terenu lub wód,
- wysypywania, zakopywania i wylewania odpadów.

5) Tereny ochrony ujęć wody

Decyzje Wojewody nr Oś.II.6210-4/93-95/Siarzewo z dnia 30.03.1995r. i nr Oś.II.6210-4/93-95/Kuczek z dnia 30.03.1995r. ustanawiają tereny ochrony bezpośredniej, ochrony pośredniej wewnętrzny, ochrony pośredniej zewnętrzny dla ujęć wody Siarzewo i Kuczek.

Teren ochrony bezpośredniej (nie oznaczono na rysunku studium)

Na terenie tym użytkowanie gruntów do celów nie związanych z eksploatacją ujęcia wody jest zabronione. Są to tereny wygradzone, będące obecnie w zarządzie Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Ciechocinku.

Teren ochrony pośredniej wewnętrzny

W obszarze gminy Raciążek mieści się teren ochrony pośredniej wewnętrzny ujęcia wody „Siarzewo”. Obejmuje teren 30-dniowego dopływu wód do ujęcia. Zabrania się tu prowadzenia robót i czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, tj.

- wprowadzania ścieków do ziemi i wód powierzchniowych,
- rolniczego wykorzystania ścieków,
- przechowywania i składowania odpadów promieniotwórczych,
- lokalizacji magazynów produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz nowych rurociągów do ich transportu,
- lokalizowania wysypisk i wylewisk odpadów przemysłowych i komunalnych,
- wykonywania nowych projektów melioracyjnych i wykopów ziemnych,
- budowy osiedli mieszkaniowych,
- wydobywania kopalin,
- wykonywania odwodnień budowlanych i górniczych,
- lokalizowania zakładów przemysłowych i ferm chowu zwierząt,
- mycia pojazdów mechanicznych,

- urządzania parkingów i obozowisk,
- lokalizowania cmentarzy i grzebania zwierząt,
- lokalizowania nowych ujęć wody,
- budowy dróg publicznych,
- stosowania nawozów sztucznych w ilościach większych od dawek zalecanych przez producenta i przekraczających zdolności sorbcyjne gleby,
- stosowania środków ochrony roślin, z wyjątkiem niezbędnych zabiegów przy użyciu środków łatworozkładających się.

Teren ochrony pośredniej zewnętrznej

W obszarze gminy Raciążek mieszczą się tereny wyznaczone wokół ujęć wody Siarzewo (w całości) i Kuczek (fragmentarycznie). Obejmuje teren 25-letni czas wymiany wody w warstwie wodonośnej.

Ustalenia – zakazuje się:

- wprowadzać ścieki do ziemi i wód powierzchniowych,
- przechowywać i składować odpady promieniotwórcze, lokalizować magazyny produktów ropopochodnych i innych substancji chemicznych oraz rurociągów do ich transportu,
- lokalizować wysypiska i wylewiska odpadów komunalnych i przemysłowych,
- lokalizować zakłady przemysłowe i fermy chowu zwierząt,
- lokalizować cmentarze i grzebać zwierzęta,
- rolniczo wykorzystywać ścieki,
- lokalizować nowe ujęcia wody,
- stosować nawozy sztuczne i środki ochrony roślin w dawkach przekraczających własności sorbcyjne gleb.

Od oceny oddziaływania na środowisko uzależnia się budowę zwartych osiedli mieszkaniowych.

- **Lasy ochronne** (wszystkie lasy Skarbu Państwa) oznaczone na rysunku studium symbolem i kolorem.

Ustanowione zostały Zarządzeniem Nr 42 Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 17.03.1997 r. w sprawie uznania za ochronne lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, będących w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa Gniewkowo. Wg danych Nadleśnictwa ogólna powierzchnia lasów ochronnych: wodochronnych i położonych w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk wynosi 46,62 ha. Gospodarowanie odbywa się w oparciu o plan urządzeniowy.

Ustalenia:

- zakaz zmiany sposobu użytkowania,
- zakaz lokalizowania jakichkolwiek obiektów i inwestycji nie związanych z podstawową funkcją tych terenów,
- penetracja możliwa po wyznaczonych szlakach, trasach.

6) Obiekty wpisane do rejestru zabytków do ścisłej ochrony konserwatorskiej

Obiekty zabytkowe wpisane do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków (Obwieszczenie Woj. Kons. Zabytków - Dz. Urz. Woj. Włoc. Nr 25 z 1998 r. poz. 264):

- Dom mieszkalny, ul. Zamkowa 39 oznaczony na rysunku studium nr 96, rej. zab. 83/A z dn. 08.08.1980 r.
- Grodzisko z okresu wczesnego średniowiecza oznaczone na rysunku nr 13, rej. zab. 112/48/C z dn. 11.09.1984 r.
- Kościół parafialny rzymskokatolicki oznaczony na rysunku nr 46 rej. zab. 5/247/A z dn. 17.02.1981 r.
- Ruiny zamku średniowiecze – nowoż. oznaczony na rysunku nr 45 rej. zab. 31/315/A z dn. 04.06.1955 r.

Ustalenia:

Przestrzeganie nadzorów i uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków przy podejmowaniu następujących działań:

- prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych,
- wykonywanie robót budowlanych w otoczeniu zabytku,
- prowadzenie badań konserwatorskich,
- prowadzenie badań architektonicznych,
- dokonywanie podziału zabytku,
- zmiana przeznaczenia lub sposobu korzystania z zabytku,
- umieszczanie na zabytku urządzeń technicznych, tablic, reklam itp.,
- podejmowanie innych działań, które mogłyby doprowadzić do naruszenia substancji zabytku.

7) Aleksandrowski Park Kulturowy (proponowany)

Według planu zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego Aleksandrowski Park Kulturowy jako rezerwat o niskim stopniu złożoności kultury obejmuje poza Raciążkiem również gminy: Aleksandrów Kujawski, Nieszawa, Ciechocinek. Utworzenie parku ma mieć na celu ochronę obszarów o wysokich wartościach środowiska przyrodniczego i kulturowego doliny Wisły.

7.2.2. Strefa przyrodnicza i kulturowa polityki wewnętrznej

1) Skarpa Wysoczyzny Kujawskiej oznaczona na rysunku studium szrafurą.

Skarpa rozciąga się równoleżnikowo przez terytorium gminy stanowiąc najbardziej atrakcyjną krajobrazowo i przyrodniczo formę geomorfologiczną stanowiącą równocześnie granicę między dwiema jednostkami fizycznogeograficznymi: Kotliną Toruńską i Wysoczyzną Kujawską. Skarpa to również teren osuwiskowy i teren spływu wód wysoczyznowych.

Celem ochrony przed zabudową jest m.in. zachowanie wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego dla wartości estetycznych (deniwelacje sięgające do ponad 60 m, dolinki, parowy, rozcięcia erozyjne, poziomy terasowe, punkty widokowe, obiekty zabytkowe), jak również możliwość osuwania się mas ziemnych w przypadku zbiegu niekorzystnych okoliczności.

Ustalenia:

- zachować naturalne urzeźbienie terenu,
- przeciwdziałać zjawiskom erozji na terenach spadkowych poprzez wprowadzenie zadrzewień, zakrzaceń (zalecone drzewa i krzewy owocowe),
- nowa zabudowa (po wykonaniu specjalistycznych badań) winna być zharmonizowana z otoczeniem pod względem lokalizacji i architektury oraz wzbogacać walory estetyczno-krajobrazowe.

2) Tereny o wyróżniających się walorach ekologicznych oznaczone na rysunku studium symbolem UżE

Położenie ważniejszych obszarów:

- Wyspa Kozia Kępa – soł. Siarzewo,
- Łąki nad Kanalem Opaskowym – soł. Raciążek, Podole.
- Fragmenty Skarpy Wysoczyznowej: od strony zachodniej wsi Raciążek – soł. Raciążek i od strony wschodniej wsi Raciążek soł. Raciążek i Podzamcze.

Obejmują one przede wszystkim zbiorniki, cieki wodne, kępy drzew, krzewów, bagna, torfowiska, niektóre łąki itp. stanowiące tereny siedliskowe i lęgowe dla dzikiego ptactwa. Celem ochrony jest zachowanie zasobów genowych i typów środowisk j.w. Część z nich stanowi naturalne zbiorniki retencyjne regulujące sezonowe wahania wody, które są niezbędne dla utrzymania równowagi hydrologicznej obszaru.

Ustalenia:

- ograniczenie wprowadzania zabudowy,
- zakaz odprowadzania wszelkich ścieków bez względu na stopień ich oczyszczania,
- zakaz prowadzenia prac odwadniających,
- ograniczanie nawożenia i chemizacji upraw rolniczych i leśnych,
- zakaz wszelkiej innej działalności zmieniającej naturalne środowisko przyrodnicze.

3) Obszar o szczególnych walorach krajobrazowych oznaczony granicą na rysunku studium

Obszar obejmuje całą pradolinną część gminy między skarpią wysoczyzną a Wisłą wyznaczony ze względu na wyjątkowe walory przyrodnicze i kulturowe.

Wprowadza się zakaz lokalizacji elementów zakłócających walory krajobrazowe.

4) Strefy wododziałów powierzchniowych - średni reżim ochrony oznaczone granicą na rysunku studium

Pod względem *hydrograficznym* gmina położona jest w strefie działu wodnego II rzędu (odśrodkowy układ hydrograficzny) w obszarze dorzecza Wisły.

Ustalenia:

- zakaz lokalizacji inwestycji zanieczyszczających wody i pogarszających bilans wodny,
- wprowadzać zadrzewienia, dolesienia,
- ograniczyć nawożenie mineralne i chemizację w rolnictwie.

5) Główne korytarze, łączniki ekologiczne oznaczone na rysunku studium symbolem KE
Korytarze opierają się głównie o fragmenty dolin rzecznych, obniżen. Pełnią rolę łączników ekologicznych o randze regionalnej i lokalnej. Wykraczają najczęściej poza obszar administracyjny gminy. Dla terenów nie zaproponowano form ochrony wynikających z ustawy o ochronie przyrody.

Celem ochrony jest zabezpieczenie układów przyrodniczych dla zachowania ciągłości przestrzennej systemu ekologicznego utrzymanie funkcji wentylacyjnych.

Ustalenia:

- stosować ekologiczne metody gospodarowania zasobami przyrody,
- nie przegradzać dolin przeszkodami tworzącymi bariery, jak nasypy, wykopy komunikacyjne, ogrodzenia, zabudowa kubaturowa, zwarta zieleń wysoka,
- nie lokalizować obiektów uciążliwych i degradujących środowisko, a likwidować bądź ograniczać istniejące,
- nie przekształcać trwałych użytków zielonych w grunty orne,

- urządzenia i sieci infrastruktury technicznej lokalizować tylko w przypadku braku innych możliwości,
- dążyć do renaturalizacji znacznych fragmentów,
- organizować tereny zieleni urządzonej.

6) Obiekty planowane do wpisu do rejestru zabytków do ochrony konserwatorskiej

Przewidziany do wpisu do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków jest cmentarz parafialny rzymskokatolicki, 1 poł. XIX w., oznaczony na rysunku nr 47.

Ustalenia:

- przestrzeganie nadzorów i uzgodnień z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków przy prowadzeniu wszelkich prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych.

7) Pozostałe obiekty zabytkowe nie wpisane do rejestru zabytków

Dotyczy obiektów znajdujących się w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków przeznaczonych do ochrony konserwatorskiej:

- cmentarz choleryczny, ok. 1880 r., oznaczony na rysunku studium nr 48
- pozostałe obiekty o numerach 49 – 105 (bez numeru 96; dom w pkt. 1) znajdują się w miejscowości Raciążek - wykaz zawiera tabela 2a.

Ustalenia:

- prace podlegające zgłoszeniu, pozwoleniu na budowę lub rozbiórkę należy uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

8) Strefa ochrony konserwatorskiej historycznej struktury przestrzennej miejscowości Raciążek.

Strefa została utworzona w celu ochrony historycznych podziałów parcelacyjnych, linii dróg, linii historycznej zabudowy, osi kompozycyjnych, powiązań widokowych, dominant przestrzennych, ukształtowania siedlisk (zagród) itp.

Ustalenia:

- kontynuacja miejscowej tradycji budowlanej przy wprowadzaniu nowej zabudowy
- działalność planowana do realizacji na tym terenie musi być poprzedzona uzgodnieniem z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

9) Strefa ochrony konserwatorskiej ekspozycji obiektu zabytkowego

Obejmuje wschodnią część miejscowości Raciążek wskazaną na rysunku studium oznaczeniem liniowym.

Ustalenia:

- ochrona ekspozycji zespołu zabytkowego miejscowości Raciążek poprzez częściowe ograniczenia zabudowy (określone gabaryty nowych budynków).

10) Strefa ochrony krajobrazu kulturowego

Rozciąga się w kierunkach północnym, wschodnim i południowym od miejscowości Raciążek na obszarze wskazanym na rysunku studium oznaczeniem liniowym.

Ustalenia:

- zakaz wprowadzania elementów zakłócających walory krajobrazowe (ewentualne znaczne inwestycje powinny być poprzedzone właściwym studium w zakresie kształtowania krajobrazu).

11) Historyczne struktury przestrzenne

Dotyczą miejscowości Turzno i Niestuszewo. Celem jest ochrona zabytkowych układów ruralistycznych. Oznaczone symbolem na rysunku studium.

Ustalenia:

- zachowanie zabytkowej struktury przestrzennej, właściwych gabarytów budynków, linii zabudowy, układu przestrzennego, zabudowy zagród,
- zasada dobrej tradycji architektonicznej.

12) Stanowiska archeologiczne

Ochroną konserwatorską objęto stanowiska archeologiczne oraz stanowiska z poszerzoną strefą ochrony archeologicznej (w miejscowości Raciążek) oznaczone na rysunku studium symbolem graficznym i numerem. W ewidencji WKZ na terenie gminy Raciążek znajdują się 44 stanowiska archeologiczne.

Ustalenia:

- dla wszelkiej działalności inwestycyjnej należy ustalić warunki ochrony konserwatorskiej, a prace prowadzone mogą być pod nadzorem archeologicznym,
- w razie stwierdzenia reliktyw kultury materialnej teren powinien być udostępniony do inwestorskich badań archeologicznych.

7.3. Strefa rolna i leśna

Strefa rolna obejmuje rolniczą przestrzeń produkcyjną składającą się z gruntów ornych, sadów, trwałych użytków zielonych oraz terenów zabudowy zagrodowej. Z uwagi na przestrzennie zróżnicowane warunki dla rozwoju produkcji rolnej wyodrębnia się dwa obszary rolne:

1) Obszar wzmocnienia funkcji rolniczej i aktywizacji działań pozarolniczych oznaczony na rysunku Studium symbolem RO.

Obejmuje środkową i południową część gminy: sołectwa: Podzamcze, Niestuszewo, Dąbrówka, Turzno, Turzynek i Raciążek. Jest to rolnicza przestrzeń produkcyjna składająca się z gruntów ornych głównie wysokich klas bonitacyjnych klasy IIIa – IVb z udziałem mozaikowo występujących gruntów klasy V – VI, sadów, trwałych użytków zielonych oraz terenów zabudowy zagrodowej. Z uwagi na korzystne uwarunkowania przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa zakłada się z jednej strony wzmocnienie funkcji rolniczej, z drugiej natomiast ze względu na wysoki udział ludności utrzymującej się z rolnictwa aktywizację działań pozarolniczych poprzez:

- rozwój gospodarstw towarowych o wykształconej specjalizacji produkcji, z tendencją do wzrostu obszarowego gospodarstw do powierzchni minimum 20 ha użytków rolnych,
- ochronę gruntów rolnych głównie klas bonitacyjnych I – IIIb przed zainwestowaniem, w tym głównie nie związanym z produkcją rolną,
- utrzymanie wykształconego kierunku produkcji rolnej - zbożowego z udziałem roślin przemysłowych oraz chowu bydła, w tym głównie krów mlecznych,
- dalszy rozwój sadownictwa oraz produkcji rolnej specjalistycznej jak warzywnictwo, zielarstwo, inna, głównie w gospodarstwach o małym areale gruntów,
- zalesienie enklaw gruntów mało przydatnych dla rolnictwa klasy VI i V oraz wprowadzanie zadrzewień wzdłuż dróg i cieków wodnych,
- rozwój rolnictwa ekologicznego (zdrowa żywność),
- rozwój lokalnego przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym przetwarzającego surowce pochodzące z gospodarstw ekologicznych,
- rozwój bazy obsługi rolnictwa w zakresie skupu i przechowywania surowców rolniczych, instytucji doradczych, informacyjnych, szkoleniowych,
- rozwój produkcji surowców nie stanowiących produktów rolniczych np. uprawa rzepaku dla produkcji biopaliw,

- ponadto dopuszcza się lokalizację urządzeń infrastruktury technicznej wynikających z potrzeb gminy w tym elektrowni wiatrowych.
- wprowadzenie funkcji pozarolniczych w zagrodach gospodarskich np. usługi rzemieślnicze, turystyczne, wytwórczość, i inne nie uciążliwe.

2) Obszar rolny z ograniczeniem zabudowy oznaczony na rysunku Studium symbolem RR.

Obejmuje część sołectw: Siarzewo, Raciążek, Podole, Podzamcze. Z uwagi na niekorzystne uwarunkowania przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa ograniczone są:

- możliwości intensyfikacji produkcji rolniczej,
- możliwości realizacji nowej zabudowy, w tym zabudowy zagrodowej.

Dla aktywizacji gospodarczej obszaru zakłada się:

- przekształcanie gospodarstw rolnych w kierunku produkcji żywności metodami ekologicznymi,
- rozwój produkcji rolnej oraz działalności pozarolniczej w oparciu o istniejącą zabudowę zagrodową.

Strefa leśna oznaczona graficznie na rysunku studium obejmuje:

- ✓ zasoby leśne gminy o powierzchni 182 ha oraz
- ✓ grunty rolne wskazane do zalesień - 157 ha

Leśna przestrzeń produkcyjna położona jest głównie w północno-wschodniej części gminy.

Ustalenia:

- prowadzenie gospodarki w lasach zgodnie z planami urządzeniowymi gospodarki leśnej ze szczególnym zachowaniem wielkości pozysku drewna, wielkość zasobów nie powinna ulegać zmniejszaniu,
- wyklucza się wszelkie działania inwestycyjne, poza niezbędnymi dla obsługi gospodarki leśnej,
- bez względu na grupę, do jakiej są zaliczane drzewostany, należy pozostawiać wszystkie oczka wodne, torfowiska i bagna, aby nie dopuścić do odwodnienia lasu (poprzez ich melioracje i zalesienie),
- niezbędne jest wzbogacanie struktury drzewostanów,
- obowiązuje ochrona przed zmianą użytkowania zasobów istniejących oraz ograniczanie lokalizowania nowej zabudowy nie związanej z gospodarką leśną na gruntach wskazanych do zalesień.

- ograniczanie lokalizowania nowej zabudowy nie związanej z gospodarką leśną i w/w funkcjami.

7.4. Strefy problemowe do przekształceń

Strefy te obejmują zarówno obszary wieloprotblemowe tj. o złożonych problemach do rozwiązania jak i tereny pojedynczych problemów do rozwiązania. Przekształcenia obejmą m.in. tereny na których nastąpiła degradacja zasobów środowiska, tereny wymagające rekultywacji, rehabilitacji (przywracanie obszarom utraconych wartości biologicznych, estetycznych itp.) lub ma miejsce niewłaściwa gospodarka.

1) Obszar bezpośredniego zagrożenia powodzią

Położony w północnej części gminy, obejmuje większą część sołectwa Siarzewo. Cały ten teren zagrożony jest wodą stuletnią (Q 1 %). Natomiast obszar położony w strefie do ok. 630 metrów od linii brzegowej zagrożony jest również wodą pięcioletnią (Q 20 %).

Ustalenia:

- zabrania się lokalizowania inwestycji zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych materiałów, które mogą zanieczyszczać wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w tym w szczególności ich składowania (art. 40 ust. 3 ustawy Prawo wodne)
- zabrania się wykonywania robót oraz czynności, które mogą utrudnić ochronę przed powodzią, a w szczególności wykonywania urządzeń wodnych oraz wnoszenia innych obiektów budowlanych, zmiany ukształtowania terenu, składowania materiałów oraz wykonywania innych robót, z wyjątkiem robót związanych z regulacją lub utrzymywaniem wód,
- dopuszcza się niezbędne urządzenia wodne, sieci i urządzenia infrastruktury technicznej oraz trasy i obiekty komunikacyjne, tylko w przypadku braku możliwości ich lokalizacji, urządzenia sportowe i rekreacyjne bez obiektów kubaturowych.

2) Obszar presji społecznej (podciechociński)

Obejmuje tereny położone w północnej części gminy, w obrębie sołectw: Siarzewo, Podole, Raciążek. Na obszarze tym występuje szereg terenów prawnie chronionych. Jest to również obszar potencjalnego zagrożenia powodzią, a jednocześnie ma miejsce silna presja społeczna na ich zainwestowanie.

Ustalenia:

- przestrzeganie zasad zagospodarowania terenów podlegających ochronie (wg przepisów wynikających z ustaw szczególnych),
- racjonalne zagospodarowanie poprzez wprowadzenie zakazów i nakazów dotyczących zabudowy (działki o powierzchni m.in. 0,5 ha, niskie budownictwo max. dwukondygnacyjne, 90 % powierzchni działki powierzchnią biologicznie czynną).

3) Obszar zainwestowany wsi Raciążek

Położony w północnej części gminy i w zachodnio-północnej części sołectwa Raciążek. Na obszarze tym wyodrębniono następujące problemy:

- ✓ brak centrum usługowego,
- ✓ brak oddzielenia funkcji mieszkaniowej i produkcyjnej w przestrzeni,
- ✓ brak sieci kanalizacyjnej,
- ✓ występowanie terenów, obiektów zabytkowych do rewaloryzacji.

Ustalenia:

- dążenie do koncentracji zabudowy usługowej w jednym wyznaczonym miejscu,
- nakaz lokalizacji zabudowy produkcyjnej poza terenami zabudowy mieszkaniowej,
- budowa sieci kanalizacyjnej w oparciu o istniejącą oczyszczalnię ścieków w Ciechocinku,
- rewaloryzacja obiektów cennych kulturowo,
- ułatwienia w nabywaniu obiektów zabytkowych przez potencjalnych inwestorów.

4) Obszar korytarza infrastruktury technicznej

Położony wzdłuż istniejącej drogi krajowej nr 1 biegnącej przez teren gminy z południowego- wschodu na północny- zachód. Obszar ten w związku z planowaną budową autostrady A1 wraz z towarzyszącą jej i istniejącą infrastrukturą techniczną dzieli teren gminy na dwie części:

- ✓ przebiegając przez teren rolniczy dzieli własności utrudniając tym samym dostęp właścicieli do swych pól,
- ✓ utrudnia dostęp mieszkańców sołectw Turzno i Turzynek do lokalnej administracji mającej swą siedzibę w Raciążku,
- ✓ obniżenie jakości życia w wyniku pogorszenia stanu środowiska-hałas, spaliny.

Ustalenia:

- dążenie do zmniejszenia ograniczonego dostępu mieszkańców do „drugiej” części gminy poprzez budowę dróg wewnętrznych umożliwiających dojazd do projektowanego węzła „Odolion”,

- ograniczenie uciążliwości wynikającej z emisji hałasu poprzez budowę ekranów akustycznych – w miarę zapotrzebowania,
- respektowanie zasad wynikających z ustaw szczególnych.

5) Obszar rolniczy – monofunkcyjny do dywersyfikacji

Obejmuje tereny uprawiane rolniczo, na których nie występuje inny rodzaj gospodarki. Występują na obszarze sołectw: Turzno, Turzynek, Dąbrówka, Niestuszewo, Podzamcze.

Ustalenia:

- wprowadzanie działalności pozarolniczej w gospodarstwach rolnych jako dodatkowego źródła utrzymania,
- wspieranie grup rolników odchodzących z pracy w swoim gospodarstwie rolnym w zakresie tworzenia własnych firm,
- „dobry klimat” dla inwestorów zewnętrznych w kierunku lokalizacji usług i działalności produkcyjnych.

W wyszczególnionych powyżej obszarach wyróżnia się ponadto tereny do rozwiązania pojedynczych problemów, jak np. tereny poeksploatacyjne (istniejące lub potencjalne), wody powierzchniowe zanieczyszczone, tereny rolnicze denudacyjno-erozyjne, obszary ograniczonego użytkowania wokół terenów chronionych bądź uciążliwych:

6) Tereny poeksploatacyjne do rekultywacji (istniejące i potencjalne)

Obejmują wyrobiska, głównie po eksploatacji piasków i żwirów (istniejące i przewidywane). Występują w sołectwach: Siarzewo, Niestuszewo.

Ustalenia:

- wydobywanie powinno odbywać się ze złóż udokumentowanych i na podstawie koncesji (w odniesieniu do kopalin pospolitych obecnie wydaje wojewoda) zgodnie z zasadami techniki górniczej i ochrony środowiska,
- określenie szczególnych zasad gospodarowania dla poszczególnych terenów przyszłych eksploatacji w granicach stref ochronnych nastąpi w dalszym procesie dokumentacyjno – planistycznym,
- nakaz rekultywacji terenów, która spoczywa na przedsiębiorcy prowadzącym eksploatację,
- sposób rekultywacji wyrobisk winien minimalizować ujemne skutki eksploatacji.

7) Wody powierzchniowe zanieczyszczane do rehabilitacji

Obejmują głównie:

- ✓ Wisła obecna klasa NON - planowana III (znaczenie ponadlokalne),
- ✓ Pozostałe wody tj. np. Kanał Opaskowy nie są badane (należy się spodziewać, że są również pozaklasowe).

Ustalenia:

- przyspieszenie uregulowania gospodarki wód.- kanalizacyjnej na terenie gminy oraz współdziałanie z gminami sąsiednimi w obszarach zlewniowych „rekultywacja zlewniowa”,
- przyspieszenie realizacji przedsięwzięć „małej retencji”,
- zaniechanie jednostronnych melioracji osuszających,
- ograniczenia w stosowaniu chemizacji w rolnictwie
- wszędzie, gdzie to możliwe, wokół zbiorników i wzdłuż cieków należy uformować **trwale pasy roślinności ochronnej** średniej i wysokiej („biologiczny filtr ochronny”) przed zanieczyszczeniami obszarowymi szczególnie w zlewniach wód użytkowanych rolniczo. Aby teren spełniał założone cele a w szczególności zapewnienie elementarnej ochrony oraz zachowania ogólnej dostępności, zaleca się przyjmować jego szerokość w granicach minimum 30 – 100 m (każdy zbiornik wodny powinien mieć indywidualnie ustaloną strefę),
- wprowadzić zakaz budowy wszelkich obiektów gospodarczych, mieszkalnych oraz ogrodzeń w pozostałych obszarach, a na wyznaczonych terenach lokalizować wspólne urządzenia sportowo – rekreacyjne (plaże, kąpieliska, przystanie, ośrodki żeglarskie, stacje wodne, boiska, ogródki dziecięce, wypożyczalnie sprzętu, ciągi spacerowe),
- nie dokonywać zmian w ukształtowaniu powierzchni, mogących spowodować niekorzystną zmianę krajobrazu.

8) Tereny erozyjne (narażone również na osuwanie się mas ziemnych) rolnicze denudacyjno – do specjalnego zagospodarowania

Występują na skarpie Wysoczyzny Kujawskiej. Charakteryzują się zróżnicowanym zagospodarowaniem:

- ✓ tereny z glebami w wysokich klasach bonitacyjnych klasy III-IV oraz dużymi spadkami terenu.

Zalecane jest zagospodarowanie rolnicze zabezpieczające przed erozją i degradacją:

- wprowadzanie barier roślinnych równoległe do zboczy, w tym upraw sadowniczych z uwagi na przeciwdziałanie procesom erozji oraz wykorzystanie sprzyjających warunków mikroklimatycznych dla tego rodzaju upraw,
- odpowiedni dobór i zmianowanie upraw,
- orka i inne zabiegi agrotechniczne w poprzek stoku.

9) Obszary ograniczonego użytkowania

Obszary tworzy się dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w przypadku, gdy nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu lub innego obiektu, zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym zakresie.

- ✓ **obiekty, urządzenia, jak np. cmentarze czynne** w Raciążku, w Ciechocinku przy granicy z miejscowością Podole – od ogrodzenia 50 m,
- ✓ **przebiegi liniowe infrastruktury technicznej z urządzeniami** dla których określono obszar jw. to m.in.:
  - *linia kolejowa* – po 20 m w każdą stronę od granicy obszaru kolejowego,
  - *gazociągi wysokiego ciśnienia* – 20 - 35 m od nitki gazociągu w każdą stronę,
  - *linie elektroenergetyczne*: wysokiego napięcia 110 kV – po 20 m w obie strony od osi linii (łącznie pas 40 m), średniego napięcia 15 kV - 6,5 m w każdą stronę (łącznie 13 m),Ustalenia:
  - ustanowić zgodnie z wymogami ochrony środowiska,
  - obowiązuje zakaz wprowadzania zabudowy mieszkaniowej,
  - sytuowanie innych obiektów budowlanych lub zagospodarowania terenu w pasach ochronnych linii elektroenergetycznych może nastąpić na warunkach oraz w uzgodnieniu z ZE Toruń S.A.

10) Wał przeciwpowodziowy

Wyznaczono odległość 50,0 m od stopy wału w celu jego ochrony przed uszkodzeniem.

Ustalenia:

Zakaz wykonywania obiektów budowlanych, kopania studni, sadzawek, dołów oraz rowów. Dla zapewnienia szczelności i stabilności wałów zabrania się przejeżdżania przez wały oraz wzdłuż korony wałów pojazdami, konno lub przepędzania zwierząt z wyjątkiem miejsc do tego przeznaczonych; uprawy gruntu, sadzenia drzew lub krzewów na wałach w odległości mniejszej niż 3 m od stopy wału, rozkopywania wałów, wbijania słupów ustawiania znaków przez nieupoważnione osoby, uszkadzania darniny lub innych umocnień.

8. OBRONNOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO PAŃSTWA

- 1) Uwzględniając możliwość wystąpienia zagrożeń w okresie „P” i „W” (w tym powodzi) studium proponuje w zakresie sieci osadniczej:
  - rozwój miejscowości gminnej Raciążek wraz z terenami bezpośrednio do niej przyległymi jako obszary rozwojowe o usługach skoncentrowanych,
  - rozwój wybranych wsi, dla których wyznacza się obszary rozwojowe mieszkalno-usługowe oraz produkcyjno-usługowe, dla których obiekty piwnic powinny być dostosowane jako pomieszczenia na potrzeby ukryć pionu wojskowego dla ludności, tj. wsi Raciążek.
- 2) W zakresie infrastruktury społecznej (oświata, zdrowie) dla celów obronnych przewiduje się adaptację i modernizację istniejących obiektów szkół podstawowych i obiektów ochrony zdrowia znajdujących się na terenie gminy, a na potrzeby zabezpieczenia ukryć dla ludności adaptację piwnic. Na istniejących i projektowanych terenach zielonych (parki, skwery, obszary zalesione) należy zabezpieczyć ewentualną możliwość wykonania doraźnych budowli obronnych.
- 3) Oświetlenie wewnętrzne i zewnętrzne obiektów należy projektować i wykonać z możliwością przystosowania dla potrzeb obrony cywilnej.
- 4) Istniejące studnie zachować w celu pełnienia roli jako dodatkowe źródła wody w sytuacji zagrożenia, a w koniecznych przypadkach planuje się zapewnić budowę nowych studni awaryjnych.
- 5) Planuje się pasy techniczne dróg zapewniające m.in. właściwą przepustowość w razie konieczności ewakuacji, szczególnie na terenach bezpośredniego i pośredniego zagrożenia powodzią (sołectwo Siarzewo), modernizację dróg wojewódzkich, utwardzenie wszystkich dróg powiatowych i gminnych.
- 6) Funkcjonowanie systemu ostrzegania przed niebezpiecznymi zjawiskami zachodzącymi w atmosferze, hydrosferze oraz szeroko pojętym środowisku geograficznym.
- 7) Dokumentacja projektowa uwzględniająca zagadnienia obrony cywilnej, na każdym etapie jej opracowania podlega uzgodnieniu w UW – Wydział Zarządzania Kryzysowego.

9. WYKAZ PLANOWANYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO O ZNACZENIU PONADLOKALNYM I LOKALNYM (do realizacji w pierwszej kolejności)

Lp.	Inwestycje	Położenie (sołectwo, wieś)	Lata realizacji	Uwagi
W zakresie środowiska przyrodniczego				
1.	Ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze	Teren gminy	Proces ciągły	Zadanie o znaczeniu krajowym wg Planu Zagosp. Przestrz. Woj.
2.	Zachowanie korytarzy ekologicznych zapewniających ciągłość między obszarami prawnie chronionymi, w tym w dolinie Wisły		Do 2010r.	Zadanie o znaczeniu krajowym wg Planu Zagosp. Przestrz. Woj.
3.	Realizacja programu zwiększenia lesistości i zadrzewień	Teren gminy	Do 2020r.	Zadanie o znaczeniu wojewódzkim wg Planu Zagosp. Przestrz. Woj.
W zakresie infrastruktury społecznej i gospodarki (w tym rolnictwo, turystyka, produkcja, inne)				
4.	Zagospodarowanie terenu wokół ruin zamku	Raciążek	2010	
W zakresie komunikacji, infrastruktury technicznej				
5.	Budowa autostrady A-1		Do 2015 r.	Zadanie o znaczeniu wojewódzkim wg Planu Zagosp. Przestrz. Woj.
6.	Przebudowa , modernizacja drogi krajowej 1			jw.
7.	Budowa drogi w klasie G przez projektowany stopień wodny w Nieszawie – przebieg przez teren gminy wzdłuż drogi powiatowej Aleksandrów-Nieszawa			jw.
8.	Budowa i modernizacja dróg i chodników	Teren gminy	2005 – 2006 2006 – 2007	
9.	Zakładanie oświetlenia dróg	Teren gminy	2005	
10.	Realizacja napowietrznych linii elektroenergetycznych 2x110 kV z planowanego stopnia wodnego w Nieszawie do GPZ Ciechocinek oraz napowietrznych linii elektroenergetycznych 2x15 kV z GPZ Ciechocinek dla zasilania placu budowy i potrzeb własnych	Teren gminy	.....	Lokalizacja problemowa w związku z przebiegiem przez obszary, tereny chronione – wariant do

	elektrowni wodnej.			przeprojektowanie
11.	Budowa zbiornika wyrównawczego na stacji ujęcia wody	Raciążek	2005 – 2006	
12.	Przebudowa sieci wodociągowej (linia azbestowa dł. ok. 4 km)	Raciążek	2006	
13.	Rozbudowa ujęcia wody Siarzewo w zakresie m. in. warsztatowo – socjalno – garażowej o powierzchni ok. 300 m ²			Miejskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Ciechocinek
14.	Dokonanie spinki sieci wodociągowej od ul. 700-lecia w kierunku Podola oraz od wału w Siarzewie w kierunku Ciechocinka	Raciążek, Siarzewo		MPWiK Ciechocinek
15.	Wykonanie otworu studziennego na trasie ok. 100 mb od obecnej studni nr I w kierunku Nieszawy			MPWiK Ciechocinek
16.	Budowa systemu kanalizacji	Raciążek, Podole, Siarzewo	2004 – 2005	MPWiK Ciechocinek
17.	Budowa zbiornika rumowiska i retencji o pojemności ok. 6 300 m ³ (zwiększenie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Doliny Ciechocińskiej)	Raciążek – Podzamcze	Nie ustalono	Kuj. Pom. Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych
18.	Ochrona przeciwpowodziowa, w tym podwyższenie wału	Siarzewo, Podole	Podwyższ. Wału nie ustalono	
W zakresie gospodarki przestrzennej				
19.	Systematyczne sporządzanie miejscowych planów	Raciążek, Podole, Siarzewo	Proces ciągły	

10. INSTRUMENTY REALIZACJI POLITYKI PRZESTRZENNEJ

Osiągnięcie zamierzonych celów wymaga instrumentów realizacji: planistycznych i pozaplanistycznych:

Do najważniejszych instrumentów planistycznych zaliczyć należy:

- sporządzenie miejscowych planów,
- sporządzanie studiów specjalistycznych dotyczących odrębnych zagadnień, niekoniecznie należących do w/w planów, ale mogących ułatwić realizację celów założonych w planach miejscowych, w tym przez promocję walorów i możliwości gminy,
- opracowanie wniosków, opinii, analiz na potrzeby opracowań realizacyjnych dot. np. zagadnień związanych z infrastrukturą techniczną, osadnictwem na terenie gminy,
- raporty, oceny wpływu inwestycji na środowisko,
- ewentualne plany ochrony przyrody (po podwyższeniu rangi ochrony).

Drugą ważną grupą instrumentów, za pomocą których będzie można realizować założone cele, są instrumenty pozaplanistyczne. Za najskuteczniejsze należy uważać wcielenie w życie przepisów umożliwiających kształtowanie:

- polityki kredytowej (istotne są ułatwienia),
- opłat lokalizacyjnych (koncesje, zwolnienia) i podatków (ulgi, obciążenia),
- opłat za korzystanie z zasobów środowiska przyrodniczego (opłaty za wodę, eksploatacja surowców kopalnych, zrzuty ścieków, składowanie odpadów),
- stosowanie kar za naruszanie przepisów oraz wykroczenie przeciwko środowisku przyrodniczemu.

10.1. Miejscowe plany

1) Plany obowiązujące

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenów położonych w zespole wsi Raciążek – Podole gminy Raciążek – Uchwała Nr X/65/99 Rady Gminy Raciążek z dnia 29.06.1999r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pomorskiego z 1999r. Nr 47 poz. 405).

Zestawienie miejscowych planów objętych uchwałą jw.

Numer planu	Położenie	Przedmiot ustaleń planu
Plan Nr 1	Raciążek ul. Paśniki	Budownictwo mieszkaniowo-usługowe
Plan Nr 2	Raciążek ul. 700-lecia	Budownictwo mieszkaniowo-usługowe
Plan Nr 3	Raciążek ul. Polna – Przedmiejska	Droga dojazdowa, mieszkaniowo-usługowe
Plan Nr 4	Raciążek ul. Wiatraczna	Budownictwo mieszkaniowo-usługowe
Plan Nr 5	Raciążek przy trasie T – 1	Usługi
Plan Nr 6	Podole ul. Nieszawska	Budownictwo mieszkaniowo-usługowe
Plan Nr 7	Siarzewo ul. Nieszawska	Budownictwo mieszkaniowo-usługowe
Plan Nr 8	Siarzewo ul. Lipnowska	Budownictwo mieszkaniowo-usługowe
Plan Nr 9	Niestuszewo	Zwirownia
Plan Nr 10	Raciążek – Podole	Budownictwo mieszkaniowo-usługowe

Źródło: Urząd Gminy w Raciążku

2) Obszary objęte obowiązkiem sporządzenia planu wg przepisów odrębnych

- tereny wymagające przeprowadzenia scaleń - ustawa o scalaniu i wymianie gruntów (Dz. U. z 2003 r. nr 178 poz. 1749),
- tereny wymagające podziałów nieruchomości - ustawa o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2000 r. Nr 46 poz.543 z późn. zm.),
- lokalizacje wielkopowierzchniowych obiektów handlowych - na razie nie przewiduje się,
- przestrzenie publiczne (np. drogi) - art. 10 ust. 2 pkt 8 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80 poz.717 ze zm.),
- tereny rolne i leśne przeznaczane na cele nierolnicze, a także nieleśne - art. 7 ust. 1 ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 1995 r. Nr 16 poz. 78 ze zm.): dotyczy szczególnie terenów położonych w południowej, wysoczyznowej części gminy,
- tereny górnicze - art. 53 ust. 1 Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 1994 r. Nr 27 poz.96 z późn. zm.): teren górniczy na obszarze gminy został wyznaczony dla złóż wód mineralnych Ciechocinek. Teren ten obejmuje północną część gminy Raciążek,
- tereny objęte niektórymi indywidualnymi formami ochrony przyrody (parki narodowe, parki krajobrazowe, rezerваты przyrody, utworzone przez gminę: obszary chronionego krajobrazu albo zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – ustawa o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92 poz.880)); przeważająca część gminy położona jest w Obszarze Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej,
- obszary dolesień – art. 14 ustawy o lasach (Dz. U. z 2000 r. Nr 56 poz.679 z późn. zm.),
- tereny obozów zagłady - art. 5 ust. 1 ustawy o ochronie byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U. z 1999 r. Nr 41 poz. 412) – nie występują,

- obszary parków kulturowych - art. 16 ust. 6 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568) – nie zostały wyznaczone.

3) Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić plan

Gmina w pierwszej kolejności zamierza sporządzić plan dla terenów wsi Podole, Siarzewo i Raciążek, w tym centrum usługowe.

4) Tereny przewidywanej realizacji zadań samorządowych i rządowych

Po negocjacji z gminą warunków wprowadzenia tych zadań do miejscowego planu, w tym: budowa stopnia wodnego na Wiśle wraz z powstającym zbiornikiem, modernizacja drogi krajowej.

5) Inne obszary wskazane do działań planistycznych w zależności od potrzeb wg następujących kryteriów:

- potrzeba przygotowania nowych terenów dla inwestycji jako ofert lokalizacyjnych,
- potrzeba transformacji terenów o nienaturalnej strukturze w związku z wymianą, modernizacją istniejących funkcji,
- potrzeba kształtowania przestrzeni publicznych,
- spodziewana koncentracja inwestycji prywatnych.

10.2. Wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów

Realizując cel strategiczny „rozwój przestrzenny gminy oparty na zasadach zrównoważonego rozwoju” **pożądane jest:**

- na obszarze gminy zagospodarowanie średniej i niskiej intensywności zabudowy, tj.:
  - dla terenów mieszkaniowych 0,5 - 1,5
  - dla terenów usług 0,4 - 1,1
  - dla terenów działalności gospodarczej 0,2 - 0,9
- wysokość zabudowy nie większą niż 3 kondygnacje – 7-9 m do gzymsu,
- udział przestrzeni niezabudowanych (biologicznie czynnych) na działkach przewidzianych do zabudowy minimum 50 %,
- pożądana wielkość działek dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, mieszkalno-usługowej i zagrodowej wynosi:
  - działka siedliskowa gospodarstwa wiejskiego co najmniej 1500m²,
  - działka rekreacyjna 1000-1500m²,

- działka zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (zależy od uwarunkowań miejscowych) podłączonej do kanalizacji 800-1000 m², bez kanalizacji 1500 m²,
- działka pensjonatowa 4000 - 5000 m².

Zachowanie warunków uzdrowiskowych dla ochrony strefy uzdrowiskowej „C” pełniącej rolę otuliny uzdrowiska „Ciechocinek”, poprzez:

- wprowadzenie systemów energii odnawialnej lub zapewniającej niską emisję zanieczyszczeń,
- nie lokalizowanie inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia ludzi,
- zachowanie i odbudowę biologiczną cieków oraz maksymalną ochronę istniejącego drzewostanu.

Tereny wyłączone spod zabudowy, w tym:

- Tereny bezpośredniego zagrożenia powodzią,
- Teren skarpy Wysoczyzny Kujawskiej jako obszar narażony na osuwanie się mas ziemnych z wyjątkiem niezbędnych urządzeń infrastruktury technicznej i turystycznej,
- Tereny o trudnych warunkach gruntowo – wodnych, np. wzdłuż Kanału Opaskowego
- Inne wymienione w rozdziale 6.8.

10.3. Programy, opracowania specjalistyczne

Koncepcje, programy o znaczeniu ponadgminnym

- „Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego” – uchwała Nr XI/135/2003 Sejmiku Województwa Kujawsko – Pomorskiego z dnia 26.06.2003r. (Dz. Urz. WKP z dn. 18.09.2003r. Nr 97 poz. 1437)
- „Strategia rozwoju powiatu aleksandrowskiego” Uniwersytet M. Kopernika w Toruniu, Włocławskie Towarzystwo Naukowe, Aleksandrów Kujawski 2001r.
- „Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Aleksandrów Kujawski” COWI Polska Sp. z o.o, Aleksandrów Kujawski styczeń 2000r.
- Plan gospodarki odpadami dla powiatu aleksandrowskiego i gmin powiatu – „ABRYS” Poznań – w trakcie opracowania, termin wykonania do końca czerwca

Koncepcje, programy będące w dyspozycji Urzędu Gminy:

- Koncepcja programowa gazyfikacji gminy Raciążek – 1991r. – projektant inż. Stanisław Litke,
- Dokumentacja techniczno – kosztorysowa „Budowa sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Raciążek” – w trakcie opracowania, termin wykonania do końca czerwca br.

Propozycje opracowań do sporządzenia:

- Strategia rozwoju gminy, plan rozwoju lokalnego,
- Program ochrony środowiska - art. 17, 18 ustawy Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r. Nr 62 poz. 627 ze zm.).
- Plan gospodarki odpadami - art. 14 ustawy o odpadach (Dz. U. z 2001 r. Nr 62 poz. 628 ze zm.).
- Program gospodarki energetycznej (ciepłna, gazowa, elektroenergetyczna), zgodnie z prawem energetycznym.
- Projekt założeń do planu lub projekt planu zaopatrzenia gminy Raciążek w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe - art. 19, art. 20 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2003 r. Nr 153 poz. 1504).

10.4. Strategiczne kierunki działań

1) Współpraca międzygminna

Gmina Aleksandrów Kujawski

Ochrona zasobów, walorów przyrody i krajobrazu

- Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej,
- obszar górniczy wód leczniczych „Ciehocinek”,
- teren ochrony zewnętrzny ujęcia wody „Kuczek”,
- zagospodarowanie szlaków turystycznych,

Umożliwienie przebiegu, budowy, modernizacji infrastruktury technicznej

- projektowana autostrada A-1 Gdańsk-Gorzyczki,
- modernizacja drogi krajowej 1 Gdańsk-Cieszyn,
- linia kolejowa o znaczeniu krajowym Bydgoszcz-Kutno,
- linia elektroenergetyczna 110 kV,
- projektowany gazociąg DN 500 Gdańsk-Włocławek,
- gazociąg DN 400 Gdańsk-Włocławek,
- gospodarka wodno-ściekowa.

Gmina Ciehocinek

Ochrona zasobów, walorów przyrody i krajobrazu

- Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej,
- strefa uzdrowiskowa B (styk), postulowana strefa uzdrowiskowa C,
- obszar górniczy wód leczniczych „Ciehocinek”,

- zagospodarowanie szlaków turystycznych,

Umożliwienie przebiegu, budowy, modernizacji infrastruktury technicznej

- ochrona przeciwpowodziowa – utrzymanie wału przeciwpowodziowego,
- linia elektroenergetyczna 110 kV.

Gmina Nieszawa

Ochrona zasobów, walorów przyrody i krajobrazu

- Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej,
- zagospodarowanie szlaków turystycznych,

Umożliwienie przebiegu, budowy, modernizacji infrastruktury technicznej

- budowa stopnia wodnego na Wiśle.

Gmina Waganiec

Ochrona zasobów, walorów przyrody i krajobrazu

- Obszar Chronionego Krajobrazu Niziny Ciechocińskiej,

Umożliwienie przebiegu, budowy, modernizacji infrastruktury technicznej

- projektowana autostrada A-1 Gdańsk-Gorzyczki,
- droga krajowa nr 1 Gdańsk-Cieszyn,
- linia kolejowa o znaczeniu krajowym Bydgoszcz-Kutno,
- linia elektroenergetyczna 110 kV,
- gazociąg DN 400 Gdańsk-Włocławek,
- projektowany gazociąg DN 500 Gdańsk-Włocławek.

Gmina Koneck

Umożliwienie przebiegu, budowy, modernizacji infrastruktury technicznej

- linia elektroenergetyczna 110 kV,

2) Współpraca z samorządem województwa, powiatu i administracją rządową

- działania w zakresie ochrony i kształtowania środowiska,
- ochrona gruntów o wysokiej przydatności dla rolnictwa przed zmianą użytkowania na cele nierolnicze,
- realizacja programu zwiększenia lesistości i zadrzewień,
- modernizacja dróg rangi krajowej i powiatowej,
- utrzymanie przebiegu gazociągów wysokiego ciśnienia,
- zaopatrzenie w energię elektryczną.

11. MONITORING GOSPODARKI PRZESTRZENNEJ

Monitorowanie winno rozpocząć się zaraz po uchwaleniu studium i objąć całą sferę gospodarki przestrzennej w nim zawartą.

W tym celu niezbędne jest:

- 1) Prowadzenie rejestru miejscowych planów, właściwe przechowywanie ich oryginałów, w tym również uchylonych i nieobowiązujących.
- 2) Rejestrowanie wydanych decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego..
- 3) Rejestrowanie wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę.
- 4) Rejestrowanie wniosków o sporządzenie miejscowych planów lub zmianę, gromadzenie materiałów z nimi związanych.
- 5) Rejestrowanie wniosków o zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze bądź zmiany funkcji terenu.
- 6) Prowadzenie rejestracji realizacji zadań ustalonych w Studium.
- 7) Prowadzenie analiz zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, w tym:
  - w zakresie oceny rozwoju gospodarczego (przedsiębiorczości, przemian struktury agrarnej, rozwoju budownictwa letniskowego i agroturystyki, wzrostu lesistości).
  - w zakresie zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym.
  - prowadzenie analiz zagadnień społeczno-demograficznych oraz dotyczących jakości życia mieszkańców.

Monitoring powinien być prowadzony w oparciu dane statystyczne, badania Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Stacji Chemiczno-Rolniczej w Bydgoszczy, Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Zarzeczewie, dane własne oraz innych instytucji, związków, które można wykorzystać dla zobrazowania przemian zachodzących w szeroko rozumianej gospodarce przestrzennej. Ponadto właściwa jest stała współpraca z administracją samorządową województwa oraz służbami wojewody kujawsko-pomorskiego. Stały monitoring zapewni właściwą realizację założonych celów i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, w tym szczególnie realizację planowanych zadań.

Obowiązki związane z monitorowaniem zawiera art. 31 ust. 1, art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003r. Nr 80 poz. 717 ze zm.).

W oparciu o informacje zebrane w ramach procesu monitorowania raz w roku winien być sporządzony raport i przedstawiony Radzie Gminy. Zgodnie z cytowaną ustawą -art. 14 ust. 5 przed podjęciem uchwały o przystąpieniu do sporządzenia analizy dotyczącej zasadności przystąpienia do sporządzenia planu i stopnia zgodności przewidywanych rozwiązań z ustaleniami studium, przygotowując materiały geodezyjne do opracowania planu oraz ustala niezbędny zakres prac planistycznych.

- art. 32: ust. 1. W celu oceny aktualności studium i planów miejscowych wójt, burmistrz albo prezydent miasta dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, ocenia postępy w opracowaniu planów miejscowych i opracowuje wieloletnie programy ich sporządzania w nawiązaniu do ustaleń studium, z uwzględnieniem decyzji zamieszczonych w rejestrach, o których mowa w art. 57 ust. 1 – 3 i art. 67, oraz wniosków w sprawie sporządzenia lub zmiany planu miejscowego.
- Ust. 2 Wójt, burmistrz albo prezydent miasta przekazuje radzie gminy wyniki analiz, o których mowa w ust. 1, po uzyskaniu opinii gminnej lub innej właściwej, w rozumieniu art. 8, komisji urbanistyczno-architektonicznej, co najmniej raz w czasie kadencji rady. Rada gminy podejmuje uchwałę w sprawie aktualności studium i planów miejscowych, w przypadku uznania ich za nieaktualne, w całości lub w części, podejmuje działania, o których mowa w art. 27.
- Ust. 3 Przy podejmowaniu uchwały, o której mowa w ust. 2 rada gminy bierze pod uwagę w szczególności projektu studium albo planu miejscowego z wymogami wynikającymi z przepisów art. 10 ust. 1 i 2, art. 15 oraz art. 16 ust. 1.

Wójt Gminy dokonuje oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy, co najmniej raz w kadencji, wyniki tej oceny przedstawia Radzie Gminy.

12.ZAŁĄCZNIKI TABELARYCZNE

Tabela 1. Wybrane elementy sieci osadniczej

Lp.	Sołectwo (wieś)	Powierzchnia sołectwa (ha)	Liczba mieszkańców (osoby)	Typ wsi sołectkiej	Obszar problemowy	Uwagi
	Dąbrówka	240	98	(S) stagnujący	Rolniczy-monofunkcyjny	
	Niestuszewo	310	113	(RG) regresywny	Rolniczy-monofunkcyjny	
	Podole	220	335	(R) rozwojowy	Presji społecznej	
	Podzamcze	360	115	(RG) regresywny	Rolniczy-monofunkcyjny	
	Raciążek	720	1600	(R) rozwojowy	Zainwestowany wsi Raciążek / korytarza infrastruktury technicznej	
	Siarzewo	510	191	(S) stagnujący	bezpośredniego zagrożenia powodzią / presji społecznej	
	Turzno	580	266	(R) rozwojowy	rolniczy-monofunkcyjny / korytarza infrastruktury technicznej	
	Turzynek	340	220	(RG) regresywny	rolniczy-monofunkcyjny / korytarza infrastruktury technicznej	

Źródło: Rocznik statystyczny W U.S. Bydgoszcz 2002r, Urząd Gminy Raciążek

Typy wsi według liczby ludności:

R – wieś rozwojowa (liczba ludności na przestrzeni 10 lat wzrasta)

S – wieś stagnująca (liczba ludności na przestrzeni 10 lat utrzymuje się na zbliżonym poziomie)

RG – wieś regresywna (liczba ludności na przestrzeni 10 lat maleje)

Tabela 2 Wykaz stanowisk archeologicznych na obszarze gminy Raciążek.

Lp.	Sołectwo	Miejscowość	Nr obszaru AZP/nr na Mapie	Nr stan. na obszarze AZP	Funkcja obiektu	Chronologia	Kultura	Uwagi
	Dąbrówka	Konstantynowo	44-45/38	057	Ślad osadnictwa	.	Neolit?	
		Dąbrówka Duża	44-45/39	058	Ślad osadnictwa	Późne średniowiecze	.	
		Dąbrówka Duża	44-45/40	059	Osada	Średniowiecze	.	
		Dąbrówka Duża	44-45/41	060	Osada	Średniowiecze	.	
	Niestuszewo	Niestuszewo	43-46/34	045	Punkt osadniczy	XIII-XIV w.	.	
		Niestuszewo	43-46/35	048	Ślad osadnictwa	Epoka brązu?	k. łużycka?	
		Niestuszewo	43-46/36	049	Ślad osadnictwa	Epoka brązu?	k. łużycka, k. pomorska?	
	Podole	Ciechocinek	43-45/1	022	obozowisko, osada wiejska	XIII-XV w.	k. polska	
		Ciechocinek	43-45/3	021	3 osady	Epoka neolitu, epoka brązu, XV-XVII w.	k. pucharów lejkowatych, k. łużycka, k. polska	
		Ciechocinek	43-45/6	025	Znalezisko jednostkowe	.	.	
		Siarzewo	43-46/24	050	Punkt osadniczy	Epoka brązu	k. przeworska, k. łużycka	
	Podzamcze	Podzamcze	43-46/30	043	Ślad osadnictwa	XIII-XIV w.	.	
		Podzamcze	43-46/31	044	Ślad osadnictwa	Epoka brązu	k. łużycka	
		Podzamcze	43-46/32	046	Punkt osadniczy	XVI-XVII w.	.	
		Podzamcze	43-46/33	047	Ślad osadnictwa	Epoka brązu	k. przeworska	
	Raciążek	Ciechocinek	43-45/2	020	2 osady	okres lateński	k. pucharów lejkowatych, k. przeworska	
		Ciechocinek	43-45/4	019	Osada	epoka neolitu	.	
		Ciechocinek	43-45/5	023	Obozowisko	Epoka neolitu	k. pucharów lejkowatych	
		Raciążek	43-45/9	007	Osada	XIV-XVI w.	k. polska	

		Raciążek	43-45/10	008	Osada	XIII w., XV-XVI w.	k. prapolska, k. polska	
		Raciążek	43-45/11	005	Osada	XIV-XVI w.	k. polska	
		Raciążek	43-45/12	006	Osada	XV-XVII w.	k. polska	
		Raciążek	43-45/13	035	Grodzisko i zamek, osada obronna	VIII/IX-X w., 2 poł. XII w., zniszczony w 1330 r.	k. prapolska	Rej. Zab. Nr 112/48/C z 11 IX 1984 r.
	Siarzewo	Siarzewo	43-46/14	024	2 ślady osadnictwa	Epoka neolitu, epoka brązu, XVI-XVII w.	k. pucharów lejkowatych, , k. lużycka	
		Siarzewo	43-46/15	025	Osada	Epoka neolitu	k. pucharów lejkowatych	
		Siarzewo	43-46/16	026	Obozowisko, ślad osadnictwa, punkt osadniczy	Epoka brązu, XV-XVII w.	k. lużycka	
		Siarzewo	43-46/17	027	Punkt osadniczy,	.	.	
		Siarzewo	43-46/18	028	Punkt osadniczy, ślad osadniczy	Epoka brązu, wczesne średniowiecze	k. lużycka, k. prapolska	
		Siarzewo	43-46/19	038	Ślad osadnictwa, punkt osadniczy	Epoka neolitu	k. pucharów lejkowatych	
		Siarzewo	43-46/20	039	Punkt osadniczy	XIII-XV w.	k. polska	
		Siarzewo	43-46/21	040	2 ślady osadnictwa	Epoka brązu, średniowiecze	k. lużycka, k. polska	
		Siarzewo	43-46/22	041	2 ślady osadnictwa	Epoka neolitu, XVI-XVII w.	k. polska	
		Siarzewo	43-46/23	042	Obozowisko, ślad osadnictwa	Epoka neolitu, XVI-XVII w.	.	
		Siarzewo	43-46/25	051	Punkt osadniczy	Epoka brązu	k. przeworska, k. lużycka	
		Siarzewo	43-46/26	052	Cmentarzysko ?, ślad osadnictwa	XVI-XVII w.	k. pomorska	
		Siarzewo	43-46/27	053	3 osady	Epoka neolitu, epoka brązu, XV-XVII w.	k. lużycka, k. przeworska	
		Siarzewo	43-46/28	054	Cmentarzysko, ślad osadnictwa	Epoka neolitu, XVI-XVII w.	k. lużycka	

		Siarzewo	43-46/29	055	Ślad osadnictwa, punkt osadniczy	Epoka neolitu, XVI-XVII w.	k. lużycka	Częściowo może leżeć w gminie Nieszawa
	Turzno	Turzno	43-45/7	033	Obozowisko	Neolit?	.	
		Turzno	43-45/8	034	Ślad osadnictwa	XIII-XIV w.	k. polska	
		Konradowo	43-45/44	003	Osada	Neolit	k. pucharów lejkowatych	
	Turzynek	Turzynek	44-45/37	030	Osada	Epoka brązu	k. przeworska	
		Turzynek	44-45/42	017	Osada	okres rzymski	k. przeworska	
		Turzynek	44-45/43	022	Ślad osadnictwa	Epoka brązu ?	k. lużycka ?	

Źródło: Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Toruniu, Oddział we Włocławku.

Tabela 2a Pozostałe obiekty o wartościach kulturowych znajdujące się w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Lp.	Miejscowość	Ulica	Nr ewid. zabytków	Rodzaj obiektu	Chronologia	Uwagi
	Raciążek	ul. Brzozowa 2		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Brzozowa 3		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Brzozowa 14/16		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Brzozowa 18,		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Glinki 6		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Glinki 10		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Nadgórna		kapliczka murowana,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Nadgórna 3		dom drewniany,	1 poł. XIX w.	
	Raciążek	ul. Nadgórna 5		dom drewniany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Nadgórna 6		dom murowany,	k. XIX w.	
	Raciążek	ul. Nadgórna 10		dom murowany,	poł. XIX w.	
	Raciążek	ul. Nadgórna 12		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Nadgórna 16		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Polna 6		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Rynkowa 1		szkoła murowana, ob. przedszkole,	1 poł. XIX w.	
	Raciążek	ul. Rynkowa 3		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Rynkowa 5		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Rynkowa 7		dom murowany,	2 poł. XIX w.	
	Raciążek	ul. Szkolna 2		dom drewniany,	ok. 1935 r.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 1		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 2		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 10		dom murowany,	1 poł. XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 12		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 14		dom murowany,	k. XIX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 15		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 16		dom murowany,	1 poł. XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 17		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 22		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 28		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 38		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 40		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 44		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 54		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 56		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Wiatraczna 58		dom murowano-gliniany,	2 poł. XIX w.	
	Raciążek	ul. Wysoka 5		dom murowany,	k. XIX w.	

	Raciążek	ul. Wysoka 7		budynek gospodarczy murowany,	k. XIX w.	
	Raciążek	ul. Wysoka 12		dom murowany,	poł. XIX w.	
	Raciążek	ul. Wysoka 14		budynek gospodarczy murowany,	k. XIX w.	
	Raciążek	ul. Wysoka 24		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Wysoka 27		dom murowany,	2 poł. XIX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 1		dom murowany,	2 poł. XIX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 10		budynek gospodarczy murowano – gliniany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 13		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 32		dom murowany,	2 poł. XIX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 35		plebania	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 35		budynek gospodarczy murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 36		poczta murowana,	2 poł. XIX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 41		dom drewniany,	2 poł. XIX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 42		dom drewniany,	ok. 1820 r.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 43		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 45		dom murowany,	pocz. XX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 47		dom murowany,	XIX/XX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 49		dom murowany,	k. XIX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 50		dom murowany,	k. XIX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 53		dom murowany,	poł. XIX w.	
	Raciążek	ul. Zamkowa 89		dom murowany,	1 poł. XIX w.	

Źródło: Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków w Toruniu, Oddział we Włocławku.

Tabela 3. Wykaz dróg gminnych

L.p	Obowiązujący nr drogi	Przebieg drogi	Długość drogi (cm)	Proponowana klasa drogi	Wymagana min. szerokość w liniach rozgraniczających (m)	Uwagi
	Dotychczasowy nr drogi					
1	2	3	4	5	6	7
1.	160301C	Siarzewo-Podole	1,80	L	15	
	001					
2	160302C	Podole – Podole	0,25	L	15	
	002					
3	160303 C	Podole – Raciążek	1,36	L	15	
	003					
4	160304 C	Podole – Podole	1,20	L	15	
	004					
5	160305 C	Raciążek – Podole	2,31	L	15	
	005					
6	160306 C	Raciążek-Siarzewo	4,265	L	15	
	006					
7	160307 C	Podzamcze-Niestuszewo	3,70	L	15	
	007					
8.	160308 C	Niestuszewo-Siarzewo	0,07	L	15	
	008					
9	160309 C	Niestuszewo-Dąbrówka Duża	2,66	L	15	
	009					
10	160310 C	Dąbrówka Duża-Turzynek	2,65	L	15	
	010					
11	160311C	Brzeżno-Turzynek	2,58	L	15	
	011					
12	160312 C	Turzynek – Kruszynek	0,80	L	15	
	012					
13	160313 C	Turzno-Turzynek	1,72	L	15	
	013					
14	160314 C	Turzno-Kuczek	1,85	L	15	
	014					
15	160315 C	Turzno-Zalesie	0,38	L	15	
	015					
16	160316 C	Raciążek-Raciążek Pole	1,42	L	15	
	016					
17	160317 C	Turzynek Osówka	0,32	L	15	
	017					

Źródło: Urząd Gminy Raciążek

